

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cenjene naročnike, inserente, dopisnike in čitatelje prosimo, da vsled stavke v tiskarni blagovolijo nekoliko potrpeti

Upamo, da izredne razmere ne bodo dolgo trajale in bo »Slovenec« skoraj lahko izšel v normalni obliki. Obseg lista ostane slejkoprej isti.

Uredništvo.

Osnovno vprašanje

Izjave dr. Marinkovića, ki jih je objavila belgrajska »Pravda« ob priliki ministrovega povratka v domovino, ne zvenijo spodbujajoče, niti ne odpravljajo optimizma, ki ga razširja veliki tisk. »Uspeh je relativen!« Ne da bi hoteli slabiti zaupanja, ki ga je vedno stavil naš narod in naša domovina v Zvezo narodov, smo vendarle prisiljeni ugotoviti, da je desetletno funkcioniranje Zveze narodov v kateremkoli vprašanju, ki ga je obravnavala, dovedlo vedno le do istega »relativnega uspeha«, ki ali sploh ni bil nikak uspeh ali pa zahteval še nebroj drugih predhodnih rešitev, preden se more končno uresničiti. V Ženevi, kakor na mnogih drugih mednarodnih konferencah, ki so običajno združevale elito državnih umov, so se obravnavali že mnogi problemi, gospodarski in politični. Reparacije, poljski koridor, razorožitev, Balkan, Podonavje, Mala antanta, kolonije, manjšine, v teh imenih so označene samo poglavitne politične snovi vseh povojnih mednarodnih razgovorov. V poslednjem času so se pridružili tudi gospodarski problemi: carinske zveze, regionalne gospodarske skupine, prednostni carinski tarifi, mednarodni zavodi za dodeljevanje denarnih kreditov, karteliranje večjih industrij. Pri vseh brez izjeme, pa naj so političnega ali gospodarskega značaja, se po daljši analizi v končni dedukciji vedno trči na en osnovni problem, ki se skriva nekako v podzavesti evropskega sožitja, to je fantom francosko nemških odnosov. Vse rešitve na kateremkoli polju, včevši celo socialno in kulturno, so le kompromis med dvema tezama, ki jo zastopata Francija in Nemčija ter somišljeniki ene in druge.

Iz tega bi sledilo, da je francosko-nemško zблиžanje, če rabimo to obrabljeno frazo, osnovno vprašanje evropske politike, in da je likvidacija tega nesoglasja, ki se neprestano ponavlja zdaj pod eno krinko, drugi zopet v drugi obliki, prva in najbolj nujna potreba, kateri naj posvetijo državni svojo solidarno in odkritosrečno pozornost. Ni res, da bi dosedaj nihče te nujnosti ne bil uvidel. Saj obstojajo zelo močni pokreti, ki imajo za cilj premestiti to zapreko, dokler se s pomočjo časa brezno ne izravna. Panevropsko gibanje spada v to vrsto, toda ostalo je zaenkrat ukovano v toliko nekonkretnih splošnostih, katere zajema deloma iz krščanstva in njegovih zakonov o ljubezni do bližnjega, deloma iz poganškega humanitarizma, s katerim se rado olepšava framasonstvo, deloma pa tudi iz nekega neovrgljivega koristolovstva, da stoji popolnoma brez vsake moči pred problemi, ki zahtevajo konkretnih rešitev.

Poleg panevropstva, ki se ponaša s svojim breznačelnim obeležjem, imamo še drugi pokret, ki bo v zgodovini znan pod imenom »briandizma«. Briandizem se v toliko loči od prvega, da ima predvsem v vidu francosko-nemško zблиžanje v okviru evropskega pobratinstva. Toda tudi Briand ni utegnil izoblikovati sistema, ki bi zajel vse podrobnosti in vsako podrobnost, ki sestavlja dejansko francosko-nemški problem. Tudi on je običal v splošnostih in vsa njegova nemška politika je obstojala v takimenovanem »rapprochement général« — zблиžanju na celi črti — v zunanjih gestah dobrohotnosti in prijateljstva, skrbno se ogibajoč vsakih ostrin in čeri, na katerih bi se njegov politični čolnček utegnil razleteti. To so njegov Thoiry, njegov Locarno, njegov pariški ali Kelloggov pakt, njegova majniška deklaracija 1930, njegovi sloviti panevropski banketi. Pod njim je Francija napravila Nemčiji velike koncesije, je pokazala izredno veliko dobre volje, toda vse je bilo zavito v čudne postulate bratstva in ljubezni, tako da Nemčija nobene dobrine ni kvitirala s hvaležnostjo. Poleg tega se pa grmada nesporazumljenj ni prav nič zmanjšala, niti za eno zrnce ne, in so nemške zahteve danes ravnotako velike, kakor so bile pred 10 leti in nemška srca so ostala ravnotako zaprta za svojega zapadnega sosedo, kakor pred začetkom Briandovega zблиževanja. Relativni uspehi?

Vladna kriza na Poljskem

Povod za demizijo slabe gospodarske prilike — Pilzudski jev kurz ostane

Varšava, 27. maja. tg. Po dolgih notranjih bojih v taboru Pilsudskega se je danes ministrski predsednik, polkovnik Slawek odločil, da poda predsedniku republike svojo demizijo. Nato se je ves kabinet pridružil njegovi demiziji. Za naslednika se smatra v splošnem dosedanj trgovinski minister Prystor, ki pripada ravno tako kakor dosedanj ministrski predsednik k najožjemu krogu Pilsudskega. Slawek bo zopet prevzel vodstvo vladnega bloka v parlamentu. Povod za preosnovo kabineta je slabi gospodarski in finančni položaj države, tako da se smatra za potrebno, postaviti na čelo kabineta moža, ki bi bil sposobnejši za boj proti gospodarski krizi. Kako resen je proračunski položaj, je najbolj razvidno iz tega, da niti Pilsudski sam ne vztraja več pri svojem protestu proti znižanju plač častnikom. Njihove plače so znižali samo za 5%, dočim so jih državnim uradnikom zni-

žali za 15%. Maršal pa po tem potu, ki se mu zdi nevaren za njegov režim, neče iti dalje. Cela vrsta političnih problemov in zakonskih načrtov, ki jih je hotel kabinet narediti,

žiti sejmu, se je raditega odgodila, da se sedaj vsa energija koncentrira za zboljšanje finančnega položaja. V ostalem pa se bo obdržal politični kurz vlad Pilsudskega.

Škandalozno izzivanje!

150.000 nemških nacionalistov demonstrira proti Poljski.

Krakov, 27. maja. no. Prihodnjo nedeljo namerava nemški Stahlhelm sklicati velikanski tabor svojih članov v Bratislavi. Po nemških listih se širi vest, da se je priglasilo že nad 150.000 »železnih čelad«, ki se hočejo zbrati, »da demonstrirajo proti Poljski«. Nemška policija je natančno obveščena o položaju in je ukrenila zelo obširne priatukrepe, da prepreči izgrede, ki so skoroda neizbežni pri tako velikanskem številu najbolj divjih ger-

manskih nacionalistov, ki so vrhu vsega še nahujskani, da dejansko pokažejo poljski sosedi, ka jzmore organiziran nemški narod. »Berliner Tageblatt« se danes na uvodnem mestu zgraža ne samo nad takim nedopustnim izzivanjem ampak tudi nad vlado, ki dopušča, »da šovinisti razoroženega naroda napolnujejo zrak s svojim divjim vpitjem in razgrajanjem«.

Madridski nuncij odpoklican

Vatikan odkloni novega španskega poslanika

Paris, 27. maja. Kakor poroča »Intransigence« iz Madrida, bo papeški nuncij z ozirom na zadnje dogodke v Španiji, katerih žrtve so postali številni samostani in cerkve, odpoklican v Rim, ker je Španija s tem prekršila konkordat iz leta 1881.

Istovrstno se poroča, da je Vatikan odklonil novega španskega poslanika Zauleta kot protest proti revolucionarnim dogodbom v Španiji. Ni pričakovati, da bi španska vlada imenovala novega poslanika, ampak bo dosedanj vršilec poslov še naprej vršil službo.

Rim, 27. maja. V Španiji je bil izvršen prvi korak do svetovne revolucije. Da je temu tako, kaže izredno živahna delavnost moskovskih agentov v Španiji. Pred kratkim je znani čekist in revolucionarni organizator dr. Goldstein odšel v Španijo iz Moskve. Njemu je sledilo več organizatorjev komunistične inter-

nacionale, kakor n. pr. Trillisev. Ta mož velja za enega najboljših organizatorjev. Jasne je, da je vodstvo španskih nemirov v rokah sovjetov. Denar je prišel v Španijo preko Buenos Aires. Njemu sledi velik transport španskih brezposelnih delavcev, katerim so sovjeti omogočili in plačali vožnjo iz Argentine v domovino. Objubiti so morali le to, da se bodo na Španskem borili za sovjet.

Jezuiti morajo iz Španije

Madrid, 27. maja. AA. Iz Barcelone poročajo, da je barcelonska občina sklenila izgnati iz Barcelone vse jezuite. Ta sklep je v jezuitskih krogih izzval veliko zaprepačenje. Jezuitska udruženja so protestirala pri občini. Jezuiti se pripravljajo za odhod, večina je mesto že zapustila. Ostali so samo nekateri profesorji in pridigarji, ki so že v letih.

Rusi bodo napadli Finsko

Stockholm, 26. maja. tg. Napetost, ki vlada nekoliko časa med Rusijo in Finsko radi deportacije finskih kmetov iz Inggermanlandije, se je med binkoštnimi prazniki še poostрила. Kakor poročajo iz Helsingforsa, je na binkoštni ponedeljek krožilo rusko letalo nad finskim glavnim mestom. Tudi na binkoštno nedeljo so opazovali rusko letalo, ki je letelo preko finskega ozemlja, in so iz njega fotografirali finske oto-

ke, kateri so po ruskih trditvah utrjeni, dočim se zatrjuje s finske strani, da niso prav nič utrjeni. Razen tega so ob binkoštnih praznikih opazovali rusko bojno brodovje sedmih ladij, ki so manevrirale pri Aerensgrundu blizu finske meje. Finsko zunanje ministrstvo in generalni štab sta izjavila, da morata najprej zbrati nesporni material, preden se odločita do kakšnega koraka.

Komunistični izgredi v ČSR

Praga, 27. maja. tg. Radi dogodkov v slovaškem kraju Košuti je prišlo v senatu do viharnih demonstracij. Ko je hotel notranji minister Slavik podati izjavo, so mu komunisti z galerije klicali: »Morilci!« »Krvniški psi!« Predsednik je moral sejo prekiniti in galerije izprazniti. Ker jih komunisti niso hoteli zapustiti, so jih morali nesti ven. Notranji minister je potem dal izjavo, v kateri ugotavlja, da je bil v Košutih komunistični shod preprečen in da so ga komunisti kljub temu hoteli izvesti. Poveljnik orožništva je navzoče trikrat pozval v madjarskem jeziku, naj se razidejo. Komunisti pa so metali na orožnike kamenje. Tudi več strelav je bilo oddanih. S kamenji je bilo ranjenih 6 orožnikov, 1 pa z nožem. Šele potem je bilo dano povelje za

streljanje. Komunistični senator Mikuliček je navajal kot glavni vzrok nemirov sramotno nizke mezde slovaških poljskih delavcev. On je trdil, da pod Madjarsko ni bilo ubitih toliko Slovkov, kakor jih je sedaj pod češkim režimom. Nemški in madjarski listi ta žalostni incident izrabljajo za svoje protidržavne namene.

*

München, 27. maja. AA. Včeraj je odpotovala druga nemška himalajska ekspedicija. Vodi jo Paul Bauer. Ekspedicija bo skušala preplezati 8585 m visoki vrh Kangšencenga, ki je tretji največji vrh na zemlji. Prva nemška ekspedicija se je morala vrniti v višini 7400 metrov, ker je nastopilo slabo vreme.

da bi se bil v zadnjih 10 letih napravil resen poizkus z drugo metodo.

Trajnih prijateljstev med narodi ni v političnem smislu besede. Okolščine, v katerih se vsak narod razvija, se spreminjajo vsak dan in dolžnost politike je, da ta fluid vsak dan izravna tako, da se razlike ne razvijejo v nasprotstva in sovraštva.

Nam se je zdelo potrebno, da opozorimo na ta načela, ker se zadnje čase pokazalo, kako nemogoče postaja pametno (reflechie) sožitje v Evropi, če se francosko-nemški problem ne bo pravočasno rešil. Politični oportunistem, kulturna sorodnost, zgodovinske tradicije, skrb za naše manjšine nas usmerjajo na eno stran, gospodarske koristi, materijelno

Osebnosti

Belgrad, 27. maja. AA. S sklepom trgovinskega ministra je povišan na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za profesorja v 8. položajni skupini Boris Jaklič, dozdaj uradniški pripravnik te šole. Na dvorazredni trgovski šoli v Celju pa je povišan za profesorja v 8. položajni skupini O. Ažman, uradniški pripravnik na tej šoli.

Belgrad, 27. maja. I. Napredovali so za profesorja v 8. položajno skupino Boris Jaklič, na srednji tehnični šoli v Ljubljani, za prof 8 skupine Josip Ažman na državni dvorazredni trg. šoli v Celju, za predmetnega učitelja v 9 skupini Martin Gela na osrednjem zavodu za ženski obrt.

Iz poštne službe.

Postavljeni so: Pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani Stana Borštnar, Marija Groselj, Ljudmila Sajevec, Antonija Pirnat in Silva Strajhar. Napredovali so za računovodjo 8 skupine Pavel Borštnik in za ekonomo Josip Florjančič, oba pri Poštni hranilnici v Ljubljani. Nadalje so napredovali pri Poštni hranilnici v Ljubljani Zmagoslav Porekar, Berta Muc, Albina Vraje, Josipina Slajbah, Olga Zilič, Karolina Albi, Marija Vičič, Slava Zupančič, Pavla Prelesnik, Amalija Leskovic in Leja Engelman.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Dunaj, 27. maja. d. Vaš dopisnik je na vedrodostojnem mestu zvedel, da se bodo že tekom prihodnjega tedna začela pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo za novo trgovinsko pogodbo. Kje es bodo pogajanja vršila, še ni znano, toda verjetno je, da bosta obe državi pristali na to, da se topot vrše v Belgradu. Načrt nemško-avstrijske carinske zveze je neugodno vplival na potek teh pogajanj, ki so radi tega zastala. Šele ko je dr. Schober v Ženevi izjavil, da ne bo nadaljeval nikakih pogajanj z Nemčijo do razsodbe v Haagu, je bila dana možnost, d ase pogajanja nadaljujejo. Avstrija je življenjsko interesirana na tem, d auredi svoje gospodarske odnose z Jugoslavijo.

Fašistke v Italiji

Rim, 27. maja. Včeraj je izšla naredba fašistične stranke, ki podaja smernice za snovanje ženskih fašističnih organizacij. V žensko fašijo lahko stopi vsaka Italijanka, ki je stara 22 let. Ženske fašistične organizacije se bodo snovale na sedežu moških že obstoječih organizacij in imajo podobno vodstvo ter isto disciplino.

blagostanje, ekonomska bodočnost naše države nam odpira pot drugam. Ne eno ne drugo ni odvisno od naše mile volje, ampak je postulat naših življenjskih pogojev. Ta razdvojenost ovira napredek pri nas in pri drugih državah. ki gravitirajo okrog poglavitnih činiteljev v Evropi, Francije in Nemčije. Zato in predvsem zato smo mnenja, da je prišel čas, da se ne zadovoljujemo več z »relativnimi uspehi«, ampak da po svojih močeh in po svojem vplivu pripomoremo k temu, da se Francija in Nemčija najdejo ne v plamenu trenutne sentimentalnosti, ampak v trajnem umnem sožitju. Panevropa ne bo s tem ničesar izgubila, korist pa bodo imeli vsi evropski narodi.

**Doma in na cesti,
v vrtu in pri izletu**
dobri in poceni platneni čeviji

„VIKTORIA“
s šivanimi gumi podplati

DETALJNE CENE PO PARU:
številke 24-27, 28-34, 35-41, 42-46

Din. 30-35-50-60-

Dobilo se v vseh trgovinah čevljev.
Na veliko pri Palmo Zagreb, poštni predal 226.

Ugodna
fazona,
elastična
hojal

Sive, bele in
črne za
šivanje in
na spango

**Domači
izdelek.**

Ne vsakem podplatu
zaščitni znak
WIMPASSING

Tužnim srcem naznanjamo, da so v Bogu zaspali:

soprog in oče

Erzetič Anton

žena in mati

Erzetič Justina roj. Rožič

in sin

Erzetič Zvonko

katere smo položili 14. t. m. k večnemu počitku v
Korminu.

Predrage rajne ohranimo v najhvaležnejšem spominu.

Kormin, Sežana, Ivanjkovci, dne 23. maja 1931.

Zalujoči ostali.

Ljudje slabih živcev

izza kake bolezni, preobremenjenja, žalosti, razburjenja, kakor tudi stari, oslabei ljudje, ki jim pojema moč, prebava, ki radi poapnenja žil nimajo teka, si hitro opomorejo in se okrepe. Če uporabljajo

VINO ŽICANICA.

Cena steklenice 40 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20. Dobi se v vseh lekarnah.

Za birmo

je najlepše darilo fotografična
slika, poceni in dobro, edino pri

FOTOMEYER, Maribor
Gosposka ulica 39.

Otomane

Najcenejše in najboljše modroce, feder-modroce
divane, fotelje, zložljive postelje, mreže in garniture
Vam nudi

F. Sajovic, Ljubljana
Stari trg 9

2000 Dinarjev mesečnega pavšala in poleg tega še provizijo zaslužite lahko pri nas. Mi Vas namestimo z dogovorom za zaposlenje v Vašem lastnem bivališču, ako hočete za nas delati marljivo in pošteno. Dela se z brezkonkurenčnim mnogostanskim specialnim predmetom. Akceptiranim damam in gospodom dajemo kolekcijo proti plačilu 28 Din. Prosimo samo pismene ponudbe z znamko za odgovor. »Commerciac, trgov. podjetje, Osijek.

RAZPIS. Oddelek naše Zadruga za »hišni obrt« ustanavlja rajonska zastopstva. Iščemo nujno agilne in zanesljive zastopnice za prodajo naših strojev za pletenje in za poučevanje v obratovanju istih. Prosimo samo pismene ponudbe s priloženo na ime reflektanta glasečo se markirano povratno kuverto. - Zadruga jugoslov. pletanja (oddelek za »hišni obrt«), Osijek.

Ferdo Primožič

mizarstvo in parketarstvo

Trnovski pristan 4 — Ljubljana

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Dobava in polaganje parketov, popravila, struženje starih parketov.

Delo solidno!

Cene zmerni!

Polytechnična univerza — Paris
20. leto.

Studij za inženjerje »In Absentia«. Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobeton. - Centralna kurjava. - V nemškem in v francoskem jeziku. Krajši študij za kandidate s posebno predizobrazbo. — Pravila in programe daje: General-Sekretariat, dept. L. S. 38. rue Hallé, Paris.

Trgovina prvovrstnih dalmatinskih šibeniških vin, na drobno in debelo. Prvovrstna domača in dalmatinska kuhinja. Vsak dan sveže morske ribe, ribji golaž (brodet), bakala ter mrzla jedila. Krasen balkon s senčnato verando

gostilna TRATNIK :: Ljubljana

doječ se svetlobe, živeč v umazanih špranjah — prileze stenica do Tvojega telesa, da Te grize in vbada in da Ti krade Tvoj nočni sen. Ubij jo, kjer živi — škropi Flit v vsako razpoklino in kot.

Flit ubija muhe, komarje, bolhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in drugi mrčes ter njihova jajca. Flitova para je mrčesu smrtonosna, a ljudem neškodljiva. Vporaba enostavna. Ne pušča madežev. Ne zamenjaj Flit-a z drugim podobnimi proizvodi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi

FLIT

Zahtevaj plombirano konvo - v svojo korist!

Odeje in manufakture

Veliko zalogo blaga po znižani ceni
dobite le v trgovini **M. Gajšek**

Maribor, Glavni trg 1 (pod veliko kavarno)

Ob prevzetju gostilne Balon, na Zerkovski cesti se vsem svojim dosedanjim gostom v restavraciji pri kolodvoru v Rušah za njihov naklonjeni obisk iskreno zahvaljujem in se vsem dosedanjim prijateljem in gostom Balonove hiše in splošno cenjenemu občinstvu udano priporočam, ter jim zagotavljam, da bom vsem njihovim željam točno ustregel.

Z odličnim spoštovanjem **J. Mottl.**

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a. d. podružnica Ljubljana

Telefon štev. 30—20.

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev).

Račun pošt. hranilnice št. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Glavna podružnica: ZAGREB

Podružnica: SARAJEVO

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro račune. — Izdaja kavecije in garancijska pisma.

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

»Jetnik se obotavlja! Plaši ga misel, da bi moral zapustiti svojo mirno celico. Ni več tistega starega New Yorka, ki sem ga poznal. Naj si li še enkrat držnem v veliko areno?»

»Neumnost! Saj ste mož za to!»

Na Holleyevem obličju se je ostro začrtal zmagoviti sklep. »Poskusim! Le zakaj bi se tukaj klaverno skisal? Na boj, Torero!»

Bob je izstopil pred farmo. Naglo se je v svoji sobi umil in potem odšel na verando. Mimo je prišel Ah Kim. »Kaj novega?« je zašepetal Bob.

»Thorn in Gamble sta bila ves dan na polu z velikim avtom. Drugega nič.»

V izbi je Bob dobil milijonarja brez dela in samega. »No, ste se srečno vrnili?« je vprašal Madden. »In kako sta se dogovorila z Draycottom? Lahko govorite svobodno — nihče naju ne moti.»

Bob je sedel. »Vse je v redu, gospod Madden! Drevi ob osmih vam tukaj izročim bisere.»

Gospodar ej nagubančil čelo. »Ljubše bi mi bilo, ko bi se to zgodilo v Eldoradu. Če pa Draycott vse-kakor hoče semkaj ...»

»Ne — ne! Jaz sam, gospod Madden, bom ob osmih imel bisere. Če želite, da vam jih skrivaj izročim, bo tudi to šlo.»

»Dobro. Toda, če boste zopet imeli kakke izgovore ...»

»Izgovore?»

»Dobro veste, ka mislim. Odkar ste pri meni tu

na farmi, vedno ovinkarnte, samo da vam ni treba izročiti biserov. Ali ni res?»

Bob se je obotavljal. Sedaj je prišel trenotek odkritega boja. »Je že res,« je priznal.

»In vzroki?»

»Dobil sem vtis, gospod Madden, da tukaj nekaj ni v redu. Najprvo: čemu ste spremenili svoje prvo naročilo? V San Francisku je bil vaš jasen pogoj, naj se vam biseri izroče v New Yorku. Zakaj ste se pozneje odločili za južno Kalifornijo?»

»Ker je moja hči izpremenila svoj načrt. Sprva je hotela z menoj v New York — sedaj pa pojde za ostalo sezono v Pasadeno. Pa bi rad bisere shranil tamkaj v tresoru, da jih lahko nosi, če jo bo veselilo.»

»Spoznal sem vašo gospodično hčerko v Frisku. Omamljiva dekliska postava.»

Madden ga je ostro pogledal. »Se vam zdi?»

»O da! Mislim, da je še vedno v Denveru?»

»Ne — kratko je pomišljal — sedaj je v Los Angelesu — pri znani družini.»

Ob tej nepričakovani novici je Bob široko odprl oči. »Od kedaj pa?»

»Od predzadnjega torka. Brzjavno mi je sporočila, da pride. Ker pa iz nekih ozirov nisem želel, da bi bila tukaj, sem poslal Thorna v mesto z naročilom, naj jo spremlja nazaj v Barstow in na vlak v Los Angeles.»

Bobove misli so vročično delovale. Barstow — to bi se približno ujemalo z daljavo, ki jo je prevozil avto. Toda gruda rdeče ilovice na kolesih in stopnici? »Ste li prepričani, da je srečno prišla tja?»

»Seveda! Saj sem sam v sredo v Los Angelesu

govoril z njo. Toda dovolj sem vam odgovarjal na vaša vprašanja. Sedaj ste vi na vrsti! Zakaj ste mislili, da tukaj nekaj ni v redu?»

»Kaj se je zgodilo s Philom Maydormom?»

»S kom?»

»S sleparjem, ki je prišel k vam kakor Mc Callum ter me e jpi pokeru olajšal za sedem in štiri-deset dolarjev?»

»Mislite, da se res piše Phil Maydorm?»

»Vem gotovo. Kajti srečal sem ga prej v San Francisku. In tedaj se je obnašal prav tako, kakor bi se z goljufijo hotel polastiti Philimorovih biserov.»

Maddenovo lice se je pordečilo. »Res? Ali mi hočete pojasniti, kako je to bilo?»

»Seveda! In Bob mu je povedal, kako se je Maydorm v luki sumljivo vedel.

»Zakaj pa mi tega niste takoj povedali?»

»Menil sem, da veste. In še sedaj menim!»

»Ste li pri zdravi pameti?»

»O tem se ne bova pričala. Toda, ko sem videl, kako je cigan prišel ponoči semkaj, sem moral začeti sumiti. In občutek, da ni varno, imam še danes. Ali se ne bi rajši držala prvotnega načrta tēr bi vam bisere izročil v New Yorku?»

»Ne! Bisere hočem prevzeti tukaj in pri tem ostanem!»

»Pa mi vsaj povejte, kake težkoče imate tu.»

»Nobenih! Vsaj takih ne, ki bi jim jaz ne bil kos. Niz sem kupil in hočem ga imeti! Dam vam besedo, da bom takoj plačal. Za drugo se ne brigajte!»

»Gospod Madden, nisem slep. Vi tičite v nekaki zagati in rad bi vam pomagal.»

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din. — 30. zvezek: Stenikewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din. — 32. zvezek: Reimichl, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavlj, NA SINAJ 30 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 36. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 37. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 38. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 39. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din. — 40. zvezek: Brackel, CIRCUSKI OTROK, 28 Din.

Konferenca slovenskih izseljenških duhovnikov

Resolucije za slovenske izseljence

Lievin, 21. maja 1931.

Vsako leto se sestanejo na večednevno konferenco naši slovenski duhovniki, ki delujejo v severozapadnih evropskih državah. Upoštevajoč razmere in okoliščine, v katerem živijo izseljenci, je delovanje vsakega naših izseljenških duhovnikov precej individualno. Vendar je cela vrsta problemov, ki so vsem skupni. Te proučiti, izmenjati misli o načinu pastirovanja kakor tudi prijateljsko se razveseliti — žive namreč naši misijonarji po po več sto kilometrov oddaljeni drug od drugega — ta namen imajo vsakoletne konference.

Letošnja konferenca se je vršila v dneh 4. do 6. maja v Heerlenu v Holandiji. Udeležili so se je vsi naši slovenski izseljenški duhovniki: Mgr. Zupančič, iz Lievina, g. Hafner iz Merlebacha, g. Kastelic iz Aumeiza, g. Oberžan iz Heerlena; prišli so pa tudi trije nemški gospodje, ki so naši javnosti kot veliki prijatelji Slovencev že prav dobro znani, in sicer g. Tensundern, g. Hegenkötter in g. Fischer ter holandski p. Teotim van Velzen, ki se je tudi lotil našega jezika. Kako prijetno je pač tako svidenje na tujih tleh...

Obravnavala so se na konferenci prav ak-

nekaterih krajih večina) otrok ne zna več materinega jezika. In ti se vrnejo v domovino. Kaj bodo tam brez znanja narodnega jezika? Ne bo treba sicer po tujini osnavljati narodnih šol, ker so domače šole povsod dobre, pač pa je nujno potreben učitelj, ki bo podučeval deco v materinščini.

Utile cum dulci! — Po končani konferenci so se odpeljali gospodje na izlet v bližnji Valkenburg, kjer so si napravili umni Holandci posnetek rimskih katakomb; so to dolgi podzemeljski hodniki, ki jih prehodiš v pol drugi uri, vidiš pa v naravni velikosti vse najznamenitejše predele najlepših rimskih katakomb. Posnetki so prav izvrstno posreženi. — Ne daleč od katakomb građe verni Nizozemci svoj »Lurda«, zopet natančen posnetek pravega Lurda v Pirenejih. — Mogoče bo zanimivo tu tudi pripomniti, da se v okolici Nymegena (katoliško univerzitetno mesto) gradi »Sveta dežela« — tudi posnetek prave Sv. dežele, vse v naravni velikosti. To »Sv. deželo« sta hotela obiskati tudi dva naših gg. po konferenci, pa jima je dež prekrižal načrte, sta jo pa z drugimi mahnila v prestolico Amsterdam in potem preko znamenitih cvetličnih polj pri Haarlemu do Haga, kjer je prišlo v hotelu »Terminus« do slovesa — za eno leto.

tualna vprašanja. Predavatelji so razmotrivali najvažnejše papeževske okrožnice s posebnim ozirom na naše izseljenštvo. Tako so se vršila predavanja: Katoliška akcija (g. Kastelic), Caritas (g. Hegenkötter), Poročilo o naših izseljencih iz Nemčije (g. Tensundern), Rerum novarum (p. Teotim) in Casti conubii (g. Hafner).

S posebnim poudarkom se je naglašala potreba časopisov, predvsem lastnega glasila za izseljence. Za osnovanje zadnjega so storjeni potrebni sklepi. — Eno najtežjih vprašanj, ki teži vse dežele, kjer bivajo naši ljudje, je brezposelnost. V državah, s katerimi se Jugoslavija ni sklenila gospodarskih, socialnih in invalidnih pogodb, so naši ljudje do cela brezpravnih in živijo marsikje v groznem pomanjkanju. Na merodajna so se odposlale tozadevne spomenice, da se naša oblastva zavzamejo za ureditev razmer. — Razmotrivalo se je dalje o potrebi varčevanja med izseljenci, o zavarovanju pri domačih zavodih. Sklenilo se je, da se osnujejo potrebni fondzi za reveže, ker je siromakov vedno več med našimi rojaki. — Duhovniki, ki sedaj delujejo med našimi izseljenci, so tako obremenjeni, da na razširitev njihovih delokrogov ni misliti, saj ima vsak skrbeti za 5—10.000 ljudi, pri tem pa ostajajo cele pokrajine nedosežene. Treba je nujno še nekaj duhovnikov. — Mladini pa nujno treba učiteljev! Sej veliko (po

RESOLUCIJE

1. Z največjim zadovoljstvom pozdravljamo osnovanje »Izseljenškega svetca« v Ljubljani.
2. Ponovno nujno prosimo, da se merodajne oblasti zavzamejo, v kolikor se še ni izvršilo, za čimprejšnjo sklenitev potrebnih gospodarskih, socialnih in invalidnih pogodb z državami, kjer bivajo naši izseljenci, ki so tu brezpravnih in živijo mnogokrat v največji revščini.
3. Da bo moglo izseljenško dušno pastirstvo objeti vsaj največje naselbine Jugoslovancev in da se ti versko in narodno dočela ne pegube ali da se enkrat ne vrnejo s prevratnimi idejami v domovino, so nujno potrebni vsaj še štirje izseljenški duhovniki in sicer: eden za Belgijo, eden za Nemčijo in še dva za Francijo.
4. Dejstvo, da veliko število otrok slovenskih starišev, ki se večinoma vrnejo v domovino, ne zna svojega materinega jezika, govori o nujni potrebi poduka v narodnem jeziku. Zato prosimo prosvetno oblast, da preskrbi naši šolski deci učiteljev. V Holandiji in Belgiji so okoliščine v toliko ugodne, da bi se s poukom narodnega jezika lahko takoj pričelo, v drugih državah bo treba vprašanje pouka prej pogodbeno urediti.

vozi po ljubljanskih ulicah in se pri tem prav dobro zaveda, kako imenitno vozilo potiska pred seboj. Neslišno se pelje samokolnica kot najdražja limuzina čez luknjaste ljubljanske ceste, in ko jo človek vidi, dobi kar skomine, da bi se vsedel nanjo in peljal po Ljubljani, pri tem pa bi mislil, da je najmanj v Pekingu. Originalno vozilo si je s pomočjo starih avtomobilskih koles omislila tverka Skafar na Rimski cesti.

— Prihod ameriških izletnikov. Na binkošno nedeljo jutraj je prispelo preko Jese-nic 98 ameriških izletnikov na oddih v staro domovino, 47 jih je izstopilo v Ljubljani, drugi so nadaljevali pot proti Zagrebu in Beogradu. Izletniki so dne 15. maja odpotovali iz New Yorka z luksuznim brzoparnikom »Ile de France«. Po 5 in pol dnevi zabavnih vožnji so prispeli v francosko pristanišče Le Havre. Družba jim je preskrbela direkten vagon iz Pariza do Ljubljane.

Glavne prednosti FORDOVEGA tovornega voza so: JAKOST IN EKONOMIČNOST.

Tovorni vozovi ne delajo racionalno, ako ne odgovarja njihov tip, moč in uporaba onemu, za kar jih potrebujemo. Vsak prodajalec Vam je dolžan pokazati industrijski tip tovornega voza, katerega potrebujete, ker ima vsak Fordov tovorni avtomobil iste glavne lastnosti: jakost in ekonomičnost. Tovornega Forda izdelujejo z

dolgo šasijo, s kratko šasijo in z malo šasijo. Ford je zgradil lep niz kareserij za razne šasije, da zadovolji vsem potrebam trgovine in industrije. Obiščite Vašega najbližjega prodajalca, da Vam zamore issti razložit vsa dela, katera vrše vsi ti tovorni avtomobili.

Dve uri v smrtni pasti Huda nesreča v gozdu

Črnuče, 26. maja.

Komaj teden dni po smrtni nesreči Ivana Mališa bi se bila skoro pripetila druga enaka nesreča. Binkošno soboto popoldne je šel posestnikov sin Ivan Čizman s parom konj v pol ure oddaljeni gozd po drva. Naložiti je hotel težak hlod. Ker je bil sam, si je hotel pomagati s tem, da je na soro naslonil dva kola, po katerih bi hlod zvalil na voz. Že je bil hlod skoro na vozu, tedaj pa konja nekoliko potegneta, kola zdrsneta s soro in hlod pade na fanta tako, da ga je pritisnil čez trebuh.

Tako je bil vjet kakor v pasti. Hloda ni mogel dvigniti, izpod njega zlesti tudi ne; in

polag tega je ležal tako resrečno, da bi mu kolo šlo čez glavo, če bi konja potegnili. Poskušal je na vse načine rešiti se izpod hloda, a ves trud je bil zastoj. Ovil si je vajeti okrog roke, da bi preprečil, da ga še konja povozita, potem se je onesvestil. Ker ga dolgo ni bilo domov, je mati naprosila tri fante, da so šli v gozd pogledat, kaj se je zgodilo. Ležal je pod hodom nezavesten, že skoro mrtev. Saj ga je hlod tiščal nad dve uri. Vajeti je imel ovite okrog roke in jih je držal tako napeto, da sta konja kar zijala. Ko so mu odvzeli strašno breme, se je kmalu zavedel in ni imel nobenega uda zlomljenega. Če ni dobil kakih notranjih poškodb, se ni bati težjih posledic.

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 26. maja.

Binkoštni prazniki so tudi v Zagrebu potekali v znamenju veselega razpoloženja, kajti topli dnevi polni prahu so vlekli prebivalce v zeleno naravo. Periferija mesta je bila polna meščanov. Tudi kongregacija slovenskih deklet je na binkoštni ponedeljek imela izlet na Vrhovce v dom duhovnih vaj reda sester sv.

bo dvignila ugled zagrebskih rojakov, vrnila zdravje in srečo marsikateremu zgubljenemu našemu dekletu. Na kratko je razložil načrt pravil, ki bi jih tak dekliški dom moral imeti in dekleta so iz hvalečnosti burno odobraval ta nakano.

Pričujoča slika nam kaže Marijino kongregacijo slovenskih deklet v Zagrebu, katerih je 150. Na sestanke prihajajo tudi druga dekleta, ki niso v kongregaciji, tako da jih je vsaki mesec skupaj vedno okrog 230.

Križa. V prijazni dvoranci novega doma so nastopile dekleta z akademijo v čast Kraljici majnika. Slišali smo dve deklamaciji, nekoliko pesmi ženskega zbora, dramatičen trogovor: sreča, nesreča in vera in nazadnje deklamatorično sliko: svet, veselje, slava, revno dekle in angel varuh. Ta slika je bila za današnje materialistično življenje vrlo karakteristična in nazorna ter je napravila na vsa prisotna dekleta velikanski utis.

Na koncu se je dvignil iz vrst gledalcev preč. g. svetnik Janez Kalan, ki je burno pozdravljen od deklet, pohvalil vodstvo Kongregacije in tako veliko udeležbo in sporočil, da je na temelju dokazov, ki se štejejo v zlo slovenskim dekletom v Zagrebu, prisiljen storiti vse, da dobe naša dekleta tudi v Zagrebu čim prej svoje zavetišče. Taka ustanova

Ideja g. svetnika J. Kalana je tako lepa, da jo mora podpreti vsak naš rojak, kajti eminentne važnosti je, da imamo toliko potrebno akcijo, v kateri se krije sama dobrodelnost.

Radi bolje propagande za cerkveno bogoslužje pri sv. Roku tiskani so mali letaki, ki jih dobi vsak rojak pred cerkvijo.

POSESTVO

obstoječe iz 16 oralov, dve veliki njivi, dvj velika travnika in dva gozda, poslopja a dobrem stanju in z opeko krita v Bukovchi pri Ptuju prodam z živim in mrtvim inventarjem. Naslov: Janez Meznarič, Bukovci štev. 30, pošta Ptuj.

Moderna samokolnica

Ljubljana, 27. maja.

Ljubljana res napreduje! V kratkem bomo dobili ogromne nove lokomotive, na novi tramvajski progi nove vozove, po cestah se podijo busi, avtomobili, motorna trikotlesa, motorji s prikolicami in brez njih, kolesarji in skiriji. Najnovejša pridobitev Ljubljane v vozilih pa je brez dvoma samokolnica na avtomobilskih kolesih. Mlad monterski učenec jo

Nemčija računa na vzhod

Berlin, 27. maja. Zunanji minister dr. Curtius je danes v ministrskem svetu poročal o ženevskih pogajanjih. Ministrski svet je po podrobnih razpravi soglasno odobril posredovanje nemške delegacije. Na merodajnih nemških mestih so mnenja, da bo haško razsodišče potrdilo upravičenost nemškega stališa in da se bo Briandov protinacrti tokom poletja izkazal kot neizvršljiv. Poudarja se, da se jugovzhodne evropske države vedno bolj približujejo nemški tezi o potrebi regionalnih gospodarskih pogodb.

Po seji ministrskega sveta je državni kancler dr. Brüning sprejel voditelja socialnodemokratske frakcije, ki so predložili resolucijo, s katero odločno zahtevajo znižanje cen kruha. Nedvomno so pri tem govorili tudi o nameravanih novi zasilni odredbi vlade. Sedaj

se računa s tem, da se bo stalno plačanje višini nemškega odtegnila plačila 1-1%.

Pariz, 27. maja. Ig. Journal poroča iz najboljših nemških in angleških virov, da bo nemškemu obisku v Londonu in Chequersu v kratkem sledila mednarodna konferenca na evropski ravni, katere se bodo udeležili ministrski predstavniki in zunanji ministri Francije, Anglije, Nemčije in Belgije, kakor tudi italijanski opazovalci. Na tej konferenci se namerava sprožiti revizija Youngovega načrta. Navedeni list piše, da nemška vlada, ki je večer demantirala, da namerava sprejeti 2 milijardno posojilo, tudi ne misli razglasiti moratorija za Youngovo plačila, temveč da stremi za sledečim: 1. da se ustavi transfer za mobilna plačila, ki naj se investirajo v Nemčiji v korist nemškega gospodar-

stva, 2. da se v Youngov načrt vsavi dodatna klavzula, ki stavlja v račun povračila kupne moči zlata nasproti strovinam; to povračilo se ceni na 20%, in bi zmanjšalo nemška plačila za okoli 400 milijonov na leto, 3. da se praktično izvede Youngova klavzula, katere obvezuje upniške države, da finančno podpirajo dolžnike; 4. da se dovolijo mednarodna posojila za dolg rok; 5. da se dovoli triletni moratorij za Nemčijo; manjkajoče anuitete pa naj bi se doplačale na koncu Youngovega načrta; 6. da se sklene odhod mednarodne reparacijske banke, ki naj sklepa o eventualnih nadaljnjih odločitvah Youngovega načrta. Te nemške predloge naj prouči konferenca strokovnjakov, ki naj jo po mednarodni ministri konferenci organizirajo bodisi vlada ali pa mednarodna reparacijska banka.

Fašisti proti katoliški akciji

Fašizem grozi s skrajnimi sredstvi

Rim, 27. maja. »Lavoro fascista« začneja proti vsakemu pričakovanju novo ofenzivo proti katoliški akciji, o kateri se je mislilo, da je debata med Cerkvijo in režimom zaključena. Ta ofenziva je jako ostra in dokazuje, da so se odnosi med najvišjo cerkveno oblastjo in režimom zopet poslabšali, in sicer v veliki meri. »Lavoro fascista« objavlja interne zadeve Italijanske katoliške omladine (G. C. I.), katere so jim morale biti izdane, ki jih pa tudi gotovo prinaša v potvorjeni obliki.

»Lavoro fascista« pravi, da se je vršila 12. aprila v Rimu zaupna seja G. C. I., na kateri je podpredsednik dr. Rossi baje izjavil, da ima »sovražnik« (fašizem) strah pred katoliško mladinsko organizacijo, ki je razširjena povsod, kjerkoli se dviga kakšen zvonik, in ki bi mogla zelo spremeniti položaj, ako bi se vse sile istočasno mobilizirale. Priporočal je mladinski krožkom taktiko: »Obstojati in se ne pokazati!«! Sovražniku se ne sme pokazati ranljive strani. Ako bi pa fašizem kljub temu katoliško mladinsko organizacijo napadel, potem je oportuno, da jo napada z verske strani, tako da se ne bo mogel fašizem izgovarjati, da se zgolj brani proti neki politični akciji. Dr. Rossi je konstatiral, da v smislu konkordata ne obstoja nobena inkompatibilnost med pripadnostjo in katoliški mladinski organizaciji in pripadnostjo k fašistični stranki. Kljub temu fašizem sedaj inkompatibilnost ustvarja in v nekaterih krajih fašizem svoje člane sili, da vrnejo katoliški mladinski organizaciji, kateri pripadajo, svoje družinske izkaznice. Tudi v tem oziru se morajo člani G. C. I. držati taktike, da ne provocirajo inkompatibilnosti oni, ampak nasprotniki.

Fašistično glasilo opisuje potem glasom svojih informacij občni zbor Giuventù Cattolica Italiana, ki je bil 16. in 17. aprila v Rimu. Predsednik, advokat Gervolino, da je referiral o organizaciji in dejal, da članstvo vedno bolj narasča, in sicer ravno zaradi borbe, ki jo je začel proti G. C. I. fašistični režim. Članstvo znaša 140.000 mladeničev, 100.000 naraščaja, še več pa je podpornih članov. Narastek znaša od 31. septembra 1930 20.000 članov. »Lavoro fascista« trdi tudi, da je levo krilo G. C. I. zahtevalo, naj se sprejme resolucija, da se ne morejo smatrati kot dobri katoličani oni, ki vračajo izkaznico Katoliške akcije zato, da ostanejo člani fašistične stranke. Pravi katoličani pa se ne morejo imenovati tudi tisti ne, ki se splošni nočejo vpisati v Katoliško akcijo, ali pa, ki mislijo, da morejo biti člani tako Katoliške akcije kakor fašističnih krožkov in sindikatov, ker da ne more biti zdaj nobene debate več o tem, da so fašistični sindikati v nasprotju s katoliškim naukom.

Glede delavske organizacije se je reklo, da je zaenkrat neizvedljiva in da se mora Katoliška akcija pečati samo s problemi, ki so izključno

in direktno verskega značaja. Prišel pa da bo že čas, ko se bodo lahko večne smerice »Rerum novarum« aplicirale tudi na socialno življenje in delavske organizacije.

Nato se je vršil občni zbor Katoliške akcije pod predsedstvom comandatorja Ciriaci. »Lavoro fascista« prinaša podrobno debato, o kateri je seveda dvomiti, da bi bila popolnoma točna in avtentična. Trdi, da se je pozivalo k akciji med delavstvom in smislu »Rerum novarum« in da se je sklenilo delati na to, da bi se osnovali štiri katoliški dnevniki. Grof dalla Torre da je dejal, da je sedanje stanje katoliškega tiska v Italiji podobno spanju medveda, ki da se bo zbudil z ostrejšimi kreplji, ki mu bodo zrastle med preganjanjem. Glavni duhovni vodja msgr. Pizzardo pa je baje dejal, da se mora katoliška akcija udeleževati zlasti na socialnem polju, da se izognemo takim dogodkom, kakor so se zgodili v Španiji. Če bi bili španski katoliki osnovali široko socialno akcijo, da se pomaga delavskemu in kmečkemu proletariatu, potem ne bi mogli komunisti in svobodomiselnici nahujskati španskega proletariata proti Cerkvi. Veliko boljše bi bil storil za Cerkev tisti Spanec, ki je za časa diktature Prime de Rivera izdal v Rimu 1 milijon za nakup dragocenega keliha sv. očeta, ako bi bil ta milijon uporabil za katoliški dnevnik. Končno je dejal baje msgr. Pizzardo, da italijanska katoliška akcija kaže tako trdnost, organiziranost in pogum, da bo gotovo prišel čas, ko bodo tudi v Italiji zavladale ideje okrožnice »Rerum novarum« na vseh poljih javnega življenja.

Temu dodaja »Lavoro fascista« strupen komentar, v katerem skuša spraviti omenjene izjave v nasprotje z besedami in izjavami sv. očeta. Katoliška akcija, tako trdi ta fašistični organ, objavlja fašizmu naravnost vojsko. Nikakor ni mogoče izjav voditeljev katoliške akcije smatrati kot privatne izjave, ampak njihove besede so izraz kolektivne volje. Zlasti govor msgr. Pizzarda da ima izrecno političen značaj, ker je revolucijo v Španiji označil kot posledico diktature in ker je dejal, da bi se v Španiji to ne bilo zgodilo, ako bi tam obstajala Katoliška akcija, ki bi bila zmogljiva zavladati in javnem življenju. Baje je s tem msgr. Pizzardo direktno aludiral na obstoječi režim in razmere v Italiji. Katoliška akcija, pravi »Lavoro fascista«, se ne more sklicevati več na konkordat, besede sv. očeta pa, ki je označil katoliški akciji popolnoma nepolitično vlogo, so, kakor se kaže, iluzorične. Nasprotje med oficijelnimi izjavami in govori na tajnih sestankih je preveliko.

Organ fašizma nato grozi, rekoč: »Na dejstva bo treba odgovoriti z dejstvi, o čemerj katerih ne sme nihče biti na nejasnem. Zlo je vedno večje in je doseglo že skrajno mejo, ko bo treba poseči po najsilnejših sredstvih.«

Sedem glav živine zgorelo

Metlika, 27. maja.

Socoj ob polnoči je udarilo v nočni mir plati zvon. Včeraj je bil v Metliki sejem, zato je bilo še mnogo ljudi pokonci. Ko so začeli plat zvon, so hitro planili na noge. Ni bilo lahko ugotoviti, kje gori, ker je bila jasna mesečna noč. Gasilci so hiteli na slepo srečo za sijem. Gorelo je v Ninomeru, kjer je na podnožju vinogradov pod neštevilnimi zidanicami v idilični samotni ponosno kraljevala lepa domačija Popovičeva.

Ob 11 zvečer je nenadno nastal ogenj v hlevu. Hlapec, ki je na hlevu trdno spal, se je zbudil že sredi plamenov. Zgoreli so mu čevlji in tudi sam je močno ožgan komaj rešil življenje. Ogenj so najprej opazili bližnji sosede iz Grosič, kjer so bili na straži pri umrlem Antonu Petriču. Ko so prihiteli gasilci, je bil hlev že ves v plamenu, kakor tudi pod. Le iz kolarnice so še rešili vozove in drugo orodje. Hiša sama je zidana in z opeko krita. Zato je ostala nepoškodovana. Ostalo gospodarsko poslopje pa je docela uničeno. Gasilci niso mogli dobiti vode drugje kot v vodnjaku, ki je bil tudi kmalu prazen.

V gorečem hlevu se je zadržalo sedem goved, le eno govedo je ušlo, ker slučajno ni bilo privezano, pa še to je močno ožgano, tako da bo težko ostalo pri življenju. To rešeno go-

vedo je telček, eden od trojčkov, o katerih smo že pisali. Te trojčke je Popovič kupil v železnikih pri Metliki. Dva sta zgorela, eden se je pa sam rešil. Škoda cenijo na 50.000 Din. Poslopja so bila nekaj zavarovana, zato je škoda bolj obšutna le pri živini. Ogenj je najbrže nastal po nesreči. Hlapec je namreč strasten kadilec in je verjetno, da je zvečer nevede pustil kje ogorek.

Obiski

Poljski časnikarji

Varšava, 27. maja. 2. junija prispe v Belgrad 10 poljskih časnikarjev, ki bodo vrtili obisk jugoslovanskih časnikarjev, ki so v letu 1929 obiskali Poljsko. V Belgradu se bo vršila konferenca Poljsko-jugoslovanske časnikarske lige. Poljski časnikarji bodo nato napravili izlet po vsej Jugoslaviji. Obiskali bodo Skoplje, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Zagreb, Ljubljano in Bled. Jugoslovanski komite v Belgradu jim pripravlja svečan sprejem.

Francoska mornarica

Split, 27. maja. 2. 10. junija priplave v našo luko francoska eskadra treh križark, v juliju priplave eskadra velike Britanije.

Nemški industrijalci

Zagreb, 27. maja. 2. V soboto, 30. maja pride v Zagreb skupina nemških industrijalcev pod vodstvom dr. Hoffmanna. V tej skupini se nahaja mnogo znanih osebnosti nemškega gospodarstva. Iz Zagreba odpotujejo nato v Ljubljano.

Fašistično posojilo na Primorskem

Trst, 26. maja. Danes se je zaključilo podpisovanje italijanskega notranjega posojila, ki je bilo razpisano zato, da država plača devetletne državne obveznice v znesku 4 milijard lir, ki zapadejo novembra. Po zadržanju fašističnega tiska je podpisana vsota že presegla 4 milijarde. Podpisovanje se je vršilo pod hujšim pritiskom kakor podpisovanje takozvanega liktorskega posojila. Poleg bank so podpisali velike vsote predvsem javne ustanove, kakor podržavljene trgovske zbornice, zavarovalnice, bolnišnice, blaginje in pokojninski zavodi. Posebno hud je bil pritisk na srednje sloje. Državnemu uradništvu so kar predpi-

žrtve fašističnega imperijalizma

London, 27. maja. »Times« prinašajo podrobno poročilo o strahotnem begu Arabcev iz oaze Kufr, ki so jo nedavno zasedle italijanske čete. Poročevalec upoavlja, da je zasedba Kufr stala Italijane več krvi in denarja kakor okupacija Tripolitanije pred 19 leti. Unik Arabci iz Kufr, ki niso hoteli ostati v italijanskem suženjstvu, je bil zvezan s strahotami, ki jih more doimeti le puščave vajen človek. Arabci so se umikali z družinami najprej proti gorovju Owenat na jugu, od tod so nastopili pot v oazo Dakhla, ki leži sredi Egipta. Med Owenatom in Dakhlo so izgubili sled stare steze. Ostali so sredi puščave brez hrane in vode. Le nekaterim se je posrečilo dospeti v mestce Mat v oazi Dakhla, kjer so prosili egiptške oblasti za pomoč. Pomozna karavana je takoj odšla naproti nesrečnim. Voda večina je že pomrla za lakoto in žejo. Samo na enem mestu je ležalo 26 mrtičev, mož, žena in otrok, z grozno spačenimi obrazi, ki so odkrivali strahovito borbo nesrečnikov za življenje. Arabci, ki so si rekli življenje, so napravili 600 milj dolgo pot.

Jesensko zasedanje Društva naro-

Zeneva, 26. maja. Ig. Dne 7. septembra se sestane 12. plenarno zasedanje Društva narodov. To zasedanje bo v znamenju bodoče razorožitvene konference. Na dnevnem redu je poročilo evropske komisije, finski predlog, da se stalnemu mednarodnemu razsodišču v Haagu podeli značaj prizivnega sodišča za odločitve v mednarodnih sporih, dalje reforma tajništva Društva narodov, katere zanima posebno male države, ki jih pri imenovanju uradnikov vedno odričuje velike države. Iz Sveta Društva narodov izstopijo letos Španija, Perzija in Venezuela. Španija bo najbrže zopet izvoljena, namesto Venezuele bo prišla na vrsto kaka druga ameriška država, na mesto Perzije pa reflektira Kitajska.

Pametna iznajdba

Sofija, 27. maja. AA. Na vseh tramvajih, ki vozijo mimo postaje, so postavljeni poštni nabiralniki. Pisma poberjo iz njih vselej, kadar vozijo tramvaj mimo postaje in jih odpremo s prvo pošto.

Polet v vsemirje

Augsburg, 27. maja. Ig. Največji prostolaj plavalci balon na svetlu, ki ima vsebine 16.000 lahkih metrov, se je davil ob 3.57 dvignil v stratosfero. V hermetično zaprti gondoli iz aluminija sta se dvignila v zrak prof. Picard in ing. Kipfer. Balon je izginil v južozapadni smeri. Kljub zgodnji uri je bilo branh več sto povabljenih gostov in več tisoč drugih gledalcev. Picard namerava v višir 16.000 metrov preiskati homogenost gama žarkov radija. Gondola ima zunanjo in notranjo številne precizijske instrumente za merjenje. To je po 13 neuspelih poizkusih 14. podjetje prof. Picarda, da se dvigne v stratosfero. Ob 7. zjutraj je plaval balon zelo visoko nad Kaufbeurenom, kmalu nato pa nad Kemptenom v Allgäu, kjer so ga komaj še razločili. Balon je plaval v smeri jugozahod-jug in so ga nazadnje opazovali nad Lindauom ob Bodenskem jezeru.

Augsburg, 27. maja. Ig. Picardov balon je zagrabil druga zračna stropa in ga žene zopet v nasprotni smeri proti severovzhodu. Opazili so ga pri Murnau v višini par tisoč metrov. Vodstvo balonske tovarne v Augsburgu si ne more pojasniti, zakaj se prof. Picard ni že davno zopet spustil na tla. Radi tega so že v skrbah zanj, ker nimajo z njim nobene zveze.

Kratko pred startom je izjavil prof. Picard Vašemu posebnemu poročevalcu, da bo topot čisto gotovo dosegel stratosfero. V treh do štirih urah upa priti 6.000 metrov visoko. V tej višini hoče ostati dve uri, kar bo zadostovalo za merjenja. Za spuščanje pa bo potreboval zopet dve uri in uro, da bo ob treh popoldne že zopet na tleh.

Romunija protestira

Bukarešta, 27. maja. AA. Rador poroča: Ker so se v inženirstvu razširile tendence vesti smatra predsedstvo vlade za potrebno izjaviti, da ni nikdar obstajala niti ni mogla obstajati kakršnakoli intervencija katerekoli tuje države glede opredeljene romunske vlade v njenih sklepih o zunanji politiki in gospodarskih problemih. Romunska vlada je vedno budno pazila na prestiž države in ne dovoli, da bi jo kdorkoli smatral za manj občutljivo od drugih vlad, kadar gre za narodno neodvisnost.

sali vsoto, ki naj jo uradnik poedpiše in ki mu jo bodo odtegovali od plače. Mali uradnik je moral povprečno podpisati 500 lir. V Gorici, torej v čisto provincialnem mestu, ki je posebno danes jako ubogo na kapitalu, je bilo podpisanih 7.051.000 lir; v to vsoto je vključen tudi 1 milijon devetletnih bonov, ki so bili predloženi v konverzijo. Postojna je podpisala 250.000 lir. Uradno poročilo pravi, da se je ta vsota nabrala s prav majhnimi prispevki slovenskega ljudstva, ki se je povsem pristojno in z navdušenjem odzvalo klicu fašistične vlade...

Proslava 500letnice sv. Ivane Arške

Pariz, 27. maja. V Rouenu se je ob priliki praznovanja 500 letnice smrti Jeanne d'Arc zričel zgodovinski, leposlovni in umetniški kongres, ki mu prisostvujejo predstavniki nebrojnih evropskih in ameriških vscučilišč. Tako je zastopana cela vrsta ameriških vscučilišč, kakor vscučilišče v Newyorku, Standfordu, Bostonu in Montrealu; kongresa se udeležujejo tudi predstavniki Poljske in Češke, vaskve. Predavalecji obravnavajo življenje velike francoske svetnice in vpliv njenih junških činov na umetnost, to je leposlovje in glasbo. Kongres je otvoril g. Hanotaux, član Francoske akademije.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. maja. AA. Finančno ministstvo je sporazumno s ministrstvom za trgovino in industrijo izdalo pravilnik o davčnih in taksih olajšavah za hotelsko industrijo po zakonu z dne 13. julija 1930.

Belgrad, 27. maja. AA. Zakonom Nj. Vcl. kralja je povišan za zdravstvenega visjega pristava kočevskega sresa v 6. skupini dr. Josip Lauzar, dozdaj v 7. skupini.

Belgrad, 27. maja. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo odlok, da se jeseni v začetek šolskega leta 1931-32 otvori državni obrtni šoli v Skoplju in na Cetinju.

Belgrad, 27. maja. 1. Sodišče v Vrhu je kaznovalo 10 uglednih trgovcev z vinom po novem zakonu radi tega, ker so prodajali pokvarjeno in fabricirano vino.

Pariz, 27. maja. Ig. Briand je na današnjem ministrskem svetu na splošni pritisk ministrskih tovarišev umaknil svojo demisijo.

Rim, 26. maja. AA. Po ljudskem sletju ima Rim 999.709 prebivalcev. Pričakujejo, da bosta Napulj in Milan dosegli milijon prebivalcev.

Bruselj, 27. maja. Ig. Nalog za sestavo novega kabineta je dobil voditelj katoliške desnice von Renkin, ki je mandat sprejel.

Dunajska vremenska napoved. Toplo vreme bo trajalo še dalje. Od časa do časa pa bo bolj oblačno. Krajevne nevihte so zelo verjetne.

Dnevna kronika

Koledar

Cetrtek, 28. maja: Avguštin, škof; Viljem, opat.

Korošci na Brezjah

Brezje, 25. maja 1931.

Ze od nekdaj so Korošci radi romali na Brezje, po vojni seveda ne v tako obilnem številu, ker so s pravico prehoda čez državno mejo združeni stroški in sitnosti. Zadnje čase pa Korošci oboje narodnosti vedno bolj posejajo Brezje tu in tam tudi skupine z avtobusi. Za letošnje bliskovite praznike je organizirala koroška duhovščina zopet posebno romanje. 25. t. m. je vozil iz Celovca poseben vlak, ki je nabral do Podrožice 670 udeležencev slovenske in nemške narodnosti.

Romanje, ki ga je vodil preč. g. župnik Kešir, je imelo čisto verski značaj. Udeležilo se ga je 11 duhovnikov, med njimi dva prosti. Izvršilo se je romanje povsem v redu ter so udeležencem šle naše in avstrijske oblasti zelo na roko. Tudi z bivanjem na Brezjah so bili romarji zadovoljni. Zelo lepo jih je sprejelo cerkveno predstojništvo, o. gvardian jih je pozdravil v cerkvi z lepim nagovorom. Romarji so ostali na Brezjah čez noč. Na večer se je vršila rimska procesija med molitvami in prepevanjem. Krasen je bil prizor na stotine migotajočih lučk, ki so se v noči pomikale po prijaznem breškem polju. Naslednji dan je počastil Korošce s svojim prihodom njihov sorojak prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski dr. G. Rožman, ki je ob tej priložnosti bral na Brezjah pontifikalno sveto mašo. Po sv. maši je še ta ali oni nakupil par spominkov, nakar so se romarji zbrali ter odšli na postajo.

V nadi, da so Korošci odnesli od nas najlepše vtise, jim v slovo kličemo: Na svidenje drugo leto.

Tat zasačen pri svojem poslu

Novo mesto, 26. maja.

Na Binkoštno nedeljo ponoči je zlezel neki Jože L. po lestvi na skedenj g. Kovačiča, mlinarja v Kandiji, da bi dobil kaj pod roko. Odnesele je eno vrečo ajde (40 kg) ter šel spet nazaj po druge stvari. Zadišali so mu tudi golemi, ki gnezdiijo v podstrešju. Ker je pa preveč ropotal, ga je zasiljal gospodar, poklical še A. Stineta in oba sta šla k skednju, kjer je Kovačič vprašal, kdo je, in pozval vlomilca, naj pride dol. Oni pa je le molčal ter hotel pobegniti naskrivaj skozi streho, kjer je že dvignil nekaj opeke. To je gospodar opazil ter mu zagrozil, da bo streljal. Tat se je potuhnil v seno ter je kar na hitro spremenil svojo taktiko in pričel fingirati pijanost.

G. Kovačič pa je poslal v mesto po stražnika. Prišla sta dva; skupno so potem šli nadenj ter ga dobili v senu. Seveda je tajil in pravil, da sploh ne ve kako je prišel na skedenj, ker je pijan. Toda to mu ni pomagalo, kajti pod kozolcem so našli vrečo ajde, ki jo je prinesel iz skednja, njegov nahrbtnik in klešče. Stražnika sta ga aretirala ter ga po zasliševanju drugi dan oddala sodišču. Baje ni bil sam, ker so se čuli v neposredni bližini svarični žvižgi — on sam pa noče povedati ničesar.

Ostale vesti

— Prošnja na šolsko upravo. Sedaj se že nekaj let v mesecu maju pišejo po vseh srednjih šolah in v vseh razredih šolske in domače naloge o materi. Te naloge so takorekoč del proslave materinskega dneva. Tudi letos je prišla odredba, naj se piše taka naloga, in sedaj so to naloge tudi že pisali po vseh srednjih šolah. Zato naj nam bo dovoljeno, da ugotovimo

to-le: pri takih nalogah se je pokazalo, da je vsaka pesem samo nekaj časa lepa. Ko so dijaki pisali tako nalogo prvokrat, je bilo to zanje nekaj novega in pisali so jo z veseljem. To veselje se je pa v naslednjem letu že zmanjšalo, ker so dijaki sicer navajeni, da se ista naloga nikdar ne ponavlja. In ko so pisali isto nalogo v tretjič, je bila stvar že odveč marsikakemu dijaku, ki govori enkrat rad o svojih čustvih ob materinskem dnevu, ki mu pa postaja stvar vsakdanja, če mora to storiti leto za letom. Zato bi prosili našo prosvetno upravo, naj bi izposlovala pri ministrstvu, da bi se način proslave materinskega dne nekoliko spremenil in naj bi ne bila vsako leto bistven del te proslave naloga. Omnia praecleara rara. Saj so še drugi načini, s katerimi bi se dosegel isti smoter uspešnejše. — Nekaj sličnega je tudi z vsakoletnimi nalogami o miru. Zelo potrebno je, da se mirovna ideja naglaša neprestano, in hvaležni smo prosvetni upravi, da se je poskrbelo tudi za to, da bo sleherni učenec prisiljen razmišljati o pomenu miru za človeštvo in o njega potrebi. Mnenja smo pa, da je bilo dovolj, če se je dve leti zapored pisala o tem šolska (oziroma domača) naloga. Za par let naj se sedaj vrši opozorilo na obletnico premirja na drug način. Kajti ne smemo pozabiti, da se sedaj zvezki koncem vsakega šolskega leta dijakom vračajo. Če dijak ve, da bo treba v naslednjem šolskem letu zopet pisati nalogo o materi in o miru, se bo pač za ti nalogi lahko prav dobro »pripravil« in moralni uspeh, ki je slednjič namen tem nalogam, bo precej enak ničli.

— Gospodarsko študijsko potovanje nemških industrijalcev po Rumuniji, Bolgariji in Jugoslaviji se vrši sedaj pod vodstvom gospoda dr. Walterja Hoffmanna, profesorja na rudarski akademiji v Freiburgu na Saksionskem. Na tem potovanju pridejo izletniki tudi v Slovenijo i n bodo dne 1. junija 1931 v Ljubljani. Naslednji dan na Bledu in na Jesenicah. Udeležniki tega potovanja so sledeči gospodje: 1. Dr. Günther Wagner-Hannover, barve, pisarniške potrebščine, Hannover. 2. Wolf pl. Bleichert, v firmi Bleichert, žične železnice in transportne naprave, Leipzig. 3. Fricke, v firmi Rabona, strojna tovarna, Berlin. 4. W. Hallbach, ravnatelj in namestjuči član načelstva firme Borsigwerke, Hindenburg - Borsigwalde. 5. Dr. Walter Hoffmann, redni profesor za nacionalno in državno gospodarsko vedo na saksionski rudarski akademiji, Freiberg-Dresden. 6. Dr. Hugo, član parlamenta, prvi sindikus industrijske in trgovske zbornice, Bochum. 7. Dr. R. Köhler, predsednik direktorija lipskega sejmškega urada, Leipzig. 8. Dr. Müller, veleindustrijalec, Leipzig. 9. Dr. Paul Rühlman, profesor in vladni nadsvetnik v državnem arhivu, Berlin. 10. Dr. ing. h. c. Hugo Weber, državni minister na r., predsednik deželne odbora saksionskega rokodelstva, Dresden. 11. Dr. O. Wolf, veleindustrijalec, viskoza in strelni bombaž, Bomlitz pri Bremen. 12. Tehnično vodstvo: pl. Geldern-Crispendorf, mednarodna prometna pisarna sejmškega urada, Leipzig.

Kongres Brezalkoholneprodukeije se je vršil o Binkoštih na Trsatu pri Sušaku ob precejšnji udeležbi. Dva posebna vlaka iz Ljubljane in Maribora sta pripeljala skoro tisoč oseb. Vreme, ki je nekaj dni pred Binkošti bolj plašilo, je bilo ves čas izredno lepo. S kongresom je bilo združeno tudi romanje in izlet na otok Krk.

— Redni avtobusni promet na progi Bled-Ljubljana in obratno se prične z dnem 31.

Sposobnost Buicka 8

na cesti tekmuje z njegovo

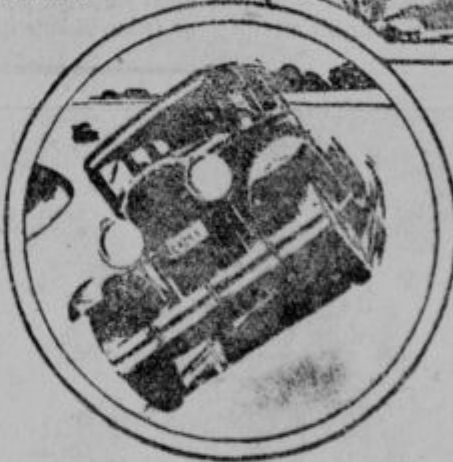
razkošno vnanjostjo!

Dovršena vodljivost je ena izmed mnogih mehaničnih vrlin Buicka 8

OD luksuzne notranje opreme pa do pokrova na motorju je karoserija Buicka 8 prava mojstrovina. In res: že sama karoserija, ki je Fisher zanj napravljal načrt, dovolj pojasnjuje Buickovo popularnost pri vseh ljudeh širom sveta, ki znajo ceniti lepoto.

Toda lepa vnanjost je samo en del vrlin Buicka 8. Da ta voz prav preceenite, si morate ogledati njegov

Prožnost Buicka 8 dokazuje njegovo nedosegljivost pod takimi pogoji

Dovolj močan motor, da zvozi tudi po najslabših cestah

motor — preizkusiti ga na vožnji — prepričati se o njegovih odlikah v najslabših okoliščinah: na isti način so prvi Buick 8 preizkusili na preizkuševalnem terenu družbe General Motors. Recite našemu zastopniku, naj vam priredi poskusno vožnjo.

BUICK 8

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

maja 1931. in sicer ob nedeljah in praznikih z odhodom iz Ljubljane ob 8. uri zjutraj, postajališče: hotel Union in Figovec in obratno iz Bleda ob 19. uri, postajališče: hotel Petrap, Toplice, Park, Jekler in Union. Ob delavnih: odhod iz Bleda ob 6. uri 45 min., iz Ljubljane pa ob 16. uri. Hojak, autoprometna družba.

Razpisana služba občinske babice. Zupanstvo občine Sv. Križ, okraj Krško razpisuje službo občinske babice. Rok priglaševanja do 15. junija t. l.

Glave si razbijajo razni večaki, kako spraviti v sklad ogromno jajce s petelinom na razstavišču tovarne testenin »Pekate« v H

paviljonu letošnjega velesejma. Upajmo, da se le razbistre!

— Pri toščici, protinu in sladkosečnosti izboljšava naravna »Franz-Josef«-grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef«-vodo sijajne uspehe. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Najden nož. Na klopi na poti iz Kamniške Bistrice na Dol pod Veliko Planino se je našel ličen nožič z biserno matico. Kdor ga je izgubil dne 25. t. m. naj se oglasi v pisarni »Slovenskega planinskega društva«.

Dr. Ahčin:

Spomini s poti

II.

Se vedno se debatira o tem, ali je lateranski konkordat sv. Stolici res koristil, oziroma ali se je z njim položaj Cerkve v Italiji izboljšal. Onemu, ki bežno preleti Italijo, je težko o tem soditi. Pij XI., ki je sklenil konkordat z Mussolinijem, je imel brez dvoma pred očmi v prvi vrsti mladino, ki je že desetletja bila šolana brez vzgojnega vpliva Cerkve. S konkordatom je hotel papež doseči, da bo italijanska mladina v državnih šolah zopet vzgajana po versko-moralnih načelih. V določilih konkordata se je papeževi zahtevi teoretično tudi ugodilo. Toda kakor stvar izgleda praktično, je zaenkrat še zelo daleč, da bi mogla zadovoljiti cerkvene kroge.

Dejansko se v italijanskih ljudskih šolah še danes verouk ne poučava. Fašistični učni načrt ga sicer predvideva, vendar le v obliki kulturno-gospodarskega poučevanja, kar navadno napravi učitelj, ki otrokom pripoveduje, kako je tudi religioznost izboljševala Italijo, čemur so priče umetnost, stavbarstvo, slikarje, literatura ... To seveda ni verouk v našem smislu. Pravi verski pouk otrok se vrši še vedno po cerkvah. Sam sem bil priča take veroučne ure v Ostiji, v leprati novi baziliki, ki je bila pravkar zgotovljena. Nova Ostija je bila pozidana še le v zadnjih dveh letih na Mussolinijev ukaz. Služila naj bi kot Lido Rima in šteje že danes do 10.000 prebivalcev. K verouku cerkev pa je prišlo morda kakih 25 do 30 otrok, učili pa so jih v ločenih skupinah 2 duhovnika,

1 sestra in 2 laični osebi. Duhovnik more prihajati tudi v šolo, a mu kljub ponovni zahtevi Vatikana dejansko še ni priznan enakovreden položaj z ostalim učiteljskim.

So še druge neprijetnosti, ki ovirajo zadovoljivo sožitje med Cerkvijo in državo. Materijalen položaj duhovščine je prav beden, tudi višji kler je slabo dotiran od države. O katoliški akciji se mnogo govori. V konkordatu ji je zagotovljena neomejena svoboda. Vemo pa vsi, da papež ne zamudi nobene prilike, da ne bi protestiral, ker se tozadevne konkordatne določbe kršijo. Katoliško akcijo tolerira fašizem le dotlej, dokler ne prestopi praga cerkve in zakristije. Kakor hitro pa stopi v javnost, potem ji fašizem streže stražo, da izgleda, kako se briga za njeno varnost — v resnici pa je to neprijetna in pokroviteljska kontrola. Kot nadomestilo za katoliške vzgojne in telovadne organizacije so k fašističnim naraščajskim četam bili pripuščeni duhovniki kot neke vrste vzgojni prefekti ali bolj vojni kaplani. Vendar kakšega posebnega pomena to ni, ker se fašizem poslužuje Cerkve le bolj kot propagandnega in reklamnega sredstva zase, kakor pa da bi resno hotel živeti in sodelovati z duhom Cerkve.

Značilno je v tem oziru zadržanje fašističnega tiska. Idejni listi si laste nekakšno kontrolo nad papežem in nad cerkvenim gibanjem. Tega pred konkordatom ni bilo. Sedaj pa se o vsem, kar papež piše ali govori, kritično in malo dobrohotno razpravlja. Znano so neprestane, dokaj ostre polemike med »Osservatore Romano« in vodilnimi fašističnimi listi, ki se tičejo največ praktičnega uveljavljanja katoliške akcije. Posebno pereče in za fašizem ne-

prijetne stvari pa se enostavno zamočee. »Osservatore« je med ljudstvom in tudi med duhovščino bolj malo razširjen. Drugih listov ne organizacije katoličani nimajo na razpolago in tako se vse, kar je za fašizem neprijetnega, ubije z molkom.

Garibaldi na Gianicolo ima slejkoprej obrnjen pogled proti Vatikanu. Cerkvi manjka opore v širokih ljudskih plasteh. Zelo se pozna, da sta dve generaciji zrastle docela odtujeni od Cerkvi. Če je Torquato Tasso za svojo dobo ugotavljal, da

Alla virtù latina
O nulla manca, o sol la disciplina

bi bilo treba to sodbo danes v marsičem popraviti. Modernemu italijanskemu krščanstvu je manjkalo velikih idejnih borb, ki bi ga preorale in razgibale. V Španiji se je n. pr. katolicizem moral boriti proti izlamu Arabcev, v Franciji proti maniheizmu Albingencev in kalvinističnim reformam, Nemčija se je borila proti luteranstvu. Po vseh teh deželah katolištvo ni moglo biti indiferentno in še manj je moglo zaspati. Na nek način se dejavnost žive vere meri tudi pa reakciji, ki jo vzbuja, medtem ko je popolna stagnacija znak mehanične rutine in privzetih zunanjih form, ki ne zahtevajo nobenih moralnih naporov, da se jih izpolni. Sami smo pričeli, kako staro katolištvo danes pridobiva v boju in neprestani rivaliteti v Nemčiji, Holandiji, Ameriki in Angliji. Živo, zavestno krščanstvo se je vedno branilo le v boju in v opoziciji proti najraznovrstnejšemu indiferentizmu.

Italija je bila vedno dežela velike centralizacije in državne religije — še v dobi rimskega paganstva. Zato je tudi modernemu Italijanu vera slejkoprej funkcija javnega življenja, kar ga prav nič ne razburja. Sodobni Italijan ni veri sovražen — protiverskega fanatizma sploh nikdar ni poznal, ker mu za to nikdar ni bila dana prilika — a je napram veri indiferenten. Verska indiferenca je med italijanskim meščanstvom in inteligenco neprimerno večja kot pri Francozih. Za Francoza obstoja verski problem, za Italijana ne. Toda verska indiferenca je pri Italijanu nekako podzavestna in ga ne ovira, da ne bi vršil dolgočasno in raztreseno, nekako slučajno in privzeto verskih dolžnosti. Ako ima čas, gre v cerkev, vzame blagoslovljeno vodo in se pokropi, prisostvuje delu svete maše in je iskreno prepričan, da je Bog z njim nad vse zadovoljen. Boga se Italijan sploh ne boji, nasprotno, domač je z njim in si v svojem odnosu do njega izgovori dokajšnjo svobodo. Tudi pred vragom nima posebnega respektu. Pregledate lahko vse večje umetniške zbirke po Italiji, pa razven Michelangelove »Poslednje sodbe« v Sikstinski kapeli ne najdete nikjer niti enkrat učinkovitejše upodobitve eshatologije.

Na pravkar otvorjeni umetniški razstavi italijanske moderne je razstavilo več sto slikarjev in kiparjev. A v 45 dvoranah med tisoči slik in kipov je le ena Madonna in je le en umetnik (Wildt Adolfo), ki je obdelal religiozni motiv, namreč svetopisemske dneve stvarjenja. S tem, mislim, je podana zadoštna karakteristika sodobne umetniške generacije (napram religioznosti). (Dalje.)

Ljubljana

90 letnik

Z ljubljanskega grada.

Včeraj, dne 26. maja je praznoval na Gradu, kjer biva že nad 25 let, g. Anton Perjatelj devetdesetletnico svojega rojstva. Jubilar se je rodil 26. maja 1841 v Strupertski fari na Dolenjskem in kot sodniški oficijal služboval v raznih krajih Slovenije. Svoj zasluženi pokoj uživa s svojo soprogo Ano na ljubljanskem Gradu. Mož je še vedno svež in čil, čeprav je pred par leti prestal težko operacijo. Čeprav mu je bilo življenje dostikrat trnjevo in čeprav ga je Bog blagoslovil s številno družino, za katero skrb ni bila majhna, je še v teh poznih letih dobre volje in poln pristne, stare dolenjske ščevosti. Čez en mesec, to je 26. junija, bo praznoval s svojo ženo diamantno poroko.

Naj Bog nakloni jubilaru še dokaj srečnih in blagoslovljenih let.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: Lohengrin. Red B.

Nočno službo imata danes lekarini: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetška cesta 10.

*

☉ **Poseben »Ljubljane«!** Drevi vaja ob 20. v beli dvorani Uniona. Številna udeležba namaj!

☉ **Krekova družina Sv. Peter, Ljubljana,** predvodi v četrtek, dne 28. t. m. ob 8. zvečer za vse svoje člane in članice sklopljeno predavanje v društvenih prostorih Sv. Petra cesta št. 82—1. Naslov predavanja je: »Industrijska revolucija«. Predavanje bo zelo zanimivo in poučno.

☉ **Za počitniško kolonijo na Homeu** se sprejemajo prijave do 7. junija t. l. Potrebna pojasnila daje Slovenska krščanska ženska zveza, Ljubljana, Miklošičeva c. 5.

☉ **Smrtna nesreča na Sv. Petra cesti.** V torek približno ob pol 9. zvečer se je pripetila na Sv. Petra cesti huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Znani ljubljanski prevoznik, 39letni Andrej Zalaznik, stanujoč na Sv. Petra cesti 51, je imel v podstrešju dvoriščne zgradbe na Lavtizarjevem dvorišču, Sv. Petra cesta 83, spravljenega nekaj sena. V navedenem času je Zalaznik splezal v podstrešje, da bi vzel nekaj sena za svoje konje. Ko se je vračal, pa je padel skozi odprto podstrešje na tla. Padec sicer ni bil globok, toda nesrečni Zalaznik je priletel naravnost z glavo na tla ter obledel nezavesten. Prebil si je namreč črepijo in si pretresel možgane. Neki diaj je nesrečo takoj opazil in prišločil ponesrečenca na pomoč. Iz Pollakove tovarne so telefonirali na reševalno postajo po reševalni avto, pa tudi omenjeni diaj sam se je vsedel na kolo in odhitel po reševalni avto. Reševalni avto je ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Zdravniki v bolnišnici so se sicer trudili, da bi Zalazniku rešili življenje, če ne že zdravja, dasi so takoj spoznali, da bo Zalaznik, tudi, če ostane živ, gotovo ob razum. Rana na glavi pa je bila tako huda, da je Zalaznik že ob 11. uri umrl. Pokojnik je bil marljiv mož in je skrbel za ženo in štetnega otroka, ki bosta izgubo družinskega očeta težko prebolela.

Znatne stavbine prihranke

dosežete, če Vam izvršna načrta, proračune in nadi zorošvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

☉ **Za zgradbo Trgovske akademije v Ljubljani.** Te dni se je vršil v sejni dvorani Zbornice za TOI občni zbor društva »Trgovska akademija«, ki se je pred leti osnovalo za zgradbo poslopija trgovske akademije v Ljubljani. Občnemu zboru je predsedoval predsednik g. Ivan Jelenc. Občni zbor je poslal zahvalni brzojavki ministrskemu predsedniku, generalu Peri Zivkoviču in trgovinskemu ministru Juraju Demetroviču. Gradbena akcija je bila srečno zaključena s tem, da je bila že v lanskem proračunu vnesena na anuiteta 400.000 Din za najetje gradbenega posojila 4.703.330 Din pri Državni hipotekarni banki. Društvo je bilo pozvano, naj predloži končne načrte in proračun, obenem pa naj lastniško pravico na svoji parceli prenese na državo. Gradbene načrte je izdelal brezplačno arhitekt ing. Vladimir Subic. Tajnik dr. Josip Pretnar je poročal, da ima društvo 94 članov, 9 ustanovnikov, ki so poklonili društvu 25.000 Din, in 6 podpornikov s prispevkom 2500 Din. Blagajnik g. Krofča je poročal, da znaša skupni gradbeni fond za poslopije 1.040.000 Din, vrednost parcele pa 275.000 Din. Odboru je bil izrečen absolutorij, nakar je bil izvoljen povečini stari odbor s predsednikom g. Ivanom Jelačnikom na čelu.

☉ **Štiri nesreče.** V bolnišnico so včeraj sprejeli 4 ponesrečenca. Prvi ponesrečenec je 26letni tesarški pomočnik Anton Leskovec iz Rovt 38. Delal je na stavbi nove šole v Škofji Loki in je danes med delom padel z odra in si poškodoval levo nogo. — 20letni dinar Ivan Zagar s Klanca 9 je sekal drva in se pri tem vseknil v levo nogo. — Hudo se je poškodovala 23letna sobarica Terezija Jordan v Knaflijevi ulici 10. Sekala je drva in se s sekuro vsekala v desno oko. Pri tem si je oko tako poškodovala, da bo najbrže iz-

gubljeno. — 37letnega tesarja Antona Dermastjo iz Sodražice 55 je v Sodražici konj tako sunil s kopitom, da si je Dermastja zlomil desno roko.

☉ **Rožni vence** (molek) z jagodami od ribje kosti in velikim križcem je v nedeljo dopoldne pozabila na zidu ob ograji realne gimnazije v C. Metodovi ulici siromašna služkinja. Ker je molek star spomin sicer revne služkinje, prosimo, da ga najditelj pri- nese v upravo »Slovenec«.

— **Zvonoglas.** Vsled današnjih težkoč pri nabavi zvonov se je livarna »Zvonoglas« odločila pripomoči interesentom pri nabavi novih zvonov s tem, da jim nudi od 22 odst. angleškega kositra in 78 odst. prvovrstnega bakra najkulantnejše plačilne in druge pogoje. Glej današnji oglas!

Maribor

☐ **Sv. birma** se vrši tekoči teden v mariborski dekaniji desni breg in sicer je bilo včeraj birmovanje v Rušah, jutri je pri Devici Mariji v Pušavi, v nedeljo pa pri Sv. Lovrenču na Pohorju.

☐ **Prestop v katoliško cerkev.** Ugledni mariborski mešan in trgovec ter priljubljeni načelnik mariborske požarne brambre Ivan Voller je s svojo rodbino prestopil v katoliško cerkev.

☐ **Maribor in razstava slovenskih mest.** Kakor znano bo na jesenski razstavi na ljubljanskem velesajmu poseben oddelek, namenjen razstavi slovenskih mest. Tudi mariborsko mestno načelstvo je že prejelo tozadevno povabilo glede sodelovanja pri organizaciji te razstave, kjer bodo naši slovenski kulturni in gospodarski centri imeli prvič priliko predstaviti svoje zanimivosti in posebnosti popolnoma individualni sliki širokim ljudskim plastem. V zvezi s to pobudo se je tudi v Mariboru osnoval poseben odbor s mestnim načelnikom dr. Jovanom na čelu, ki bo pripravil vse potrebno, da bo tudi občinska prestolnica častno in svojemu položaju vrsti slovenskih mest primerno zastopana na tej prvi razstavi slovenskih mest.

☐ **K 10letnici Nabavljalne zadruge.** Ob priliki svečane 10letnice tukajšnje Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev, združene z z občnim zborom zveze nabavljalnih zadrug, vabi zadruga v interesu manifestacije zadrugne zavesti, da se udeležijo 29. t. m. ob 9.25 sprejema delegatov na glavnem kolodvoru, nadalje dne 30. t. m. zadrugarskega večera v Gambinovi dvorani in na vrtu ter dne 31. t. m. ob 10. svečane seje v veliki dvorani Narodnega doma.

☐ **Gledališkim abonentom** sporoča uprava, da bi morali ta teden priti na vrsto vsi trije abonmani in sicer v sredo »Dogodek« v mestu Gogic za ab. B; v četrtek »Kavalir Miško« za ab. C ter v soboto »Labirint« za ab. A. Ker pa je vojaška godba radi zaposlenosti odrekla svoje sodelovanje, se je repertoar moral izpremeniti v smislu objave na drugem mestu. Toliko, da ne bi bilo povoda za kakšno očitke na naslov gledališke uprave.

☐ **Spilman igra simultanko s 50 študenti.** Kakor smo že poročali, priredi drevi Dijaški šahovski klub na tukajšnji klasični gimnaziji ob 20. v veliki kazinski dvorani simultanko velikega svetovnega velemojstra Rudolfa Spielmana proti 50 igračem. To je doslej največja šahovska prireditev v občinski prestolici. Nekaj mest je še prostih in znaša prijavina samo 20 dinarjev. Prijave sprejemata g. Kramer v kavarni Central in B. Pušenjak v Miklošičevi 2 med 12 in 14.

☐ **Goreti** je začelo v torek v Arbeiterjevi delavnici v Usnjarski ulici. Delavcem se je posrečilo, da so pred intervencijo gasilcev pogasil ogenj, ki je nastal radi prevelike vročine.

☐ **Zenske na kuluku.** Občani slemenske občine so poslali svoje žene na kuluk, sami pa delajo na polju, kjer je ravno sedaj izredno veliko dela.

☐ **V zmoti zaklal tovariša.** Na večer 23. novembra je popivala družba fantov v Gregorčevčevi gostilni v Grajeni. Potem je prišlo tako daleč, da je gostilničar postavil fante, ki so se vinjeni začeli med seboj pripraviti, na cesto. Zunaj so potem fante začeli metati kamenje proti gostilni. Gostilničar in nekaj fantov so šli ven, da preženejo razgrajče. Tudi Franc Kokol in Josip Voda sta šla ven. Toda nesrečno naključje je hotelo, da sta se podala v temni noči vsak v svojo smer. Treščila sta v temi skupaj. Voda je menil, da je dotičnik eden zmed razgrajajočih fantov in je zamahnil z bikovko. Bil pa je njegov tovariš Kokol. Slednji je v zmoti zgrabil za nož in zabedel Vodo, ki je nekaj dni nato podlegel ranam. Včeraj se je Kokol zagovarjal pred senatom trojice. Priznava dejanje in krivdo, trdi pa, da ni imel namena Vodo usmrtiti. Obtoženec je bil obsojen na tri leta robije in tri leta izgube častnik pravice.

Kamnik

Umrl je g. Anton Lenarčič, posestnik in sedlar v Kamniku. Pokojnemu krščanskemu možu svetila večna luč! Sorodnikom naše iskreno sožalje! — V Straunjah pri Kamniku je umrl g. Janko Maleš, brat znanega grafika Miha Maleša. N. v m. p.! Ostlim naše sožalje!

Celje

☉ **Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje** in celjsko okolico bo v torek, 2. junija med 8. in 12. uro dopoldne v posvetovalnici Gremija trgovcev.

☉ **Podružnica Kmetijske družbe za Celje in okolico** bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, 31. t. m. ob 9. uri dopoldne v občinski posvetovalnici.

☉ **Otvoritev mestnih kopališč.** Mestna občina naznanja, da se otvorijo 1. junija moško in žensko kopališče v mestnem parku in kopališče Diana na Bregu.

☉ **Soferski izpiti za celjski okraj** se bodo vršili v torek dne 2. junija s pričelkom ob pol 8. zjutraj pred okrajnim načelstvom. Lastniki motornih vozil naj to jutro pripeljejo ev. še nepregledana vozila h komisijemskemu pregledu.

☉ **Slava celjskega pošpolka.** Danes, v četrtek se obhaja slava 39. pošpolka na Glaziji.

☉ **Preselitev državnega urada.** Kalatrška uprava v Celjse preseli v ponedeljek, 1. junija iz poslopija okrajnega načelstva v drugo nadstropje poštnega poslopija.

Jesenice

Binkoštni prazniki so potekali na Jesenicah povsem normalno. Proti vsemu pričakovanju je tovarna dala delavstvu tudi v ponedeljek prost, ker je Dedekovo podjetje predlo vodno strugo (rake) za dovod vode k novi centrali, takozvani turbini I na Savi. Ugodnosti dva in pol dnevnega praznika se je delavstvo poslužilo ter poletelo na vse strani v Karavanke. V nedeljo je bilo ob državni meji od Stola, Medjega do la, Kočne in do Golice takorekoč vse zasedeno. V ponedeljek pa je bil rekord prejšnjega dne potolčen. Sodiijo, da je bilo ta dan samo na Golici do 3000 turistov. Veliko zanimanje je vladalo med Jeseničani za premiero Leharjeve operete »Grof Luksemburški«, katero je dramski odsek Krekovega prosvetnega društva vpriporil na binkoštna praznika. Opereta je uspela nad vse pričakovanje.

4-taktna motorna kolesa

350 ccm Din 12.750—

Dvoletna garancija.

Prodaja na 12 obrokov.

ZASTOP: H. KENDA

LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Ptuj

Blagoslovljena zastava. Na binkoštno nedeljo so imeli ptujski čevljarji velik praznik. Ta dan so se udeležili korporativno slovesne službe božje, ki jo je opravil prošt g. dr. Zagar. Po sv. maši in primernem nagovoru je g. prošt blagoslovil zastavo, ki si jo je nabavilo ptujsko čevljarstvo društvo. Prapor je krasno delo; na eni strani je slika sv. Jurija, na drugi sveta Lucija.

25. letnico obstoja bo praznovalo v začetku prihodnjega meseca Bralno društvo v Rogoznici. Jubilej bo slovesno praznovan dne 6. junija zvečer in čez dan 7. junija. Spored zanimiv.

Binkošti so Ptujčane potegnile iz zaspanskega mesta. Pohorje in Boč, to je bilo njihovo, vsaj za nekaj ur. Francoski krožek je bil s prijatelji in bližnjimi krožki v Jeruzalemskih goninah in Ljutomeru. Zvečer je bilo v mestu vrvenja, kot ga že ne pomnijo. Da bi velik odstotek teh tudi posetil prireditel Glasbene matice, ko nastopijo njeni gojenci v dveh oddelkih!

Radeče

Ko je pred mnogimi desetletji pogorel trg Radeče, so takratni občinski očetje sklenili, takorekoč zaobljubili, da se vrši vsako leto na binkoštno nedeljo procesija. Ta stari lepi običaj se je dosledaj vršil ob polnoštevili udeležbi občinstva z občinskim odborom na čelu. Ker vabi občinski urad vsa javna društva, urade itd. pismeno za udeležbo procesije, se tem potom zahvaljuje za udeležbo godbi »Savski val«, gasilnemu društvu Radeče in Vrhovu in cenjenemu učitelstvu. — Na žalost pa smo letos pogrešali razen župana in enega odbornika mnogo mešanov, razno uradništvo in tudi druge odbornike. Čudno se nam zdi, da se ignorirajo stari lepi običaji, menda se vendar ne bo nobeden pogrešanih izgovarjal na prevroče binkoštno sonce, katero je tudi druga leta pripekalo, včasih še huje ko letos, ali pa, da se ta procesija njega ne tiče.

Naše dijaštvo

Akadska zveza v Ljubljani je naprosila univ. prof. dr. Vebra Franceta, da bi predaval o kakem sodobnem filozofskem vprašanju. Odlični naš znanstvenik se je prošnji odzval. Danes, 28. maja bo ob 8. zvečer predaval v Akademskem domu na Miklošičevi c. 5 in sicer o temi: Teorija občestva. Akademiki, ne zamudite tega zanimivega predavanja.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kolinska

Okusna in zdrava je

KOLINSKA KAVA

Gospodarstvo

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

3. dan 22. maja 1931. — Vse v milij. Din. v oklepajih razlika v primerj z izkazom 13. maja. Aktivna: zlato in devize 221.0 (+13.1) tečajna razlika 477.9 (+51.0), posojila menična 1199.3 (-6.2), lombardna 153.5 (-0.1), pasiva: obrok bankovcev 4.619.3 (-100.7), drž. terjatve 31.5 (-2.4), žiro 613.8 (+998), razno 488.1 (+6.5), ostale postavke neizpremenjene.

*

Največji vpisnik stabilizacijskega posojila ni, kakor smo poročali, Osrednji urad za zavarovanje delavcev s svoto 1 milijon frankov, ampak Pokojniški zavod v Ljubljani s svoto 1.25 milijano frankov.

Borza

Dne 27. maja 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečajji nekoliko slabejši z izjemo Curija, ki se je uvrstil od 1095-60 na 1096-20. Vse zaključne devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji). Amsterdam 2280 bl., Berlin 1347-25 bl., Bruselj 789-87 bl., Budimpešta 989-87 bl., Curih 1094-70—1097-70 (1096-20), Dunaj 795-41 do 798-44 (796-94), London 275-81 bl., New-York 56-59 bl., Pariz 220-87—222-87 (221-87), Praga 167-76—168-56 (168-16), Trst 296-60 bl.

Zagreb. Amsterdam 22-77—22-83, Dunaj 795-44—798-44 Berlin 1345-75—1348-75, Bruselj 789-27 bl., Budimpešta 988-37—991-37, London 275-41—276-21, Milan 295-688—297-688, New-York 56-49—56-69, Pariz 220-87—222-87, Praga 167-76—168-56, Zürich 1094-70—1097-70.

Curich. Belgrad 9.12.75, Pariz 20.25.5, London 25.16.5, New-York 517.30, Bruselj 72.05, Milan 27.09, Madrid 50.10, Amsterdam 208.02.5, Berlin 122.96, Dunaj 72.70, Stockholm 138.65, Oslo 138.475, Kopenhagen 138.475, Sofija 3.75, Praga 15.33.5, Varšava 58.02.5, Budimpešta 90.23.5, Atene 6.70, Carigrad 2.45.5, Bukarešta 3.078.75, Helsingfors 13.02.5.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenco za državne papirje je bila danes slabejša in so tečajji večinoma popustili. Promet je bil srednji. Bančni papirji so ostali nadalje čvrsti pri neizpremenjenih tečajjih. Med industrijskimi papirji je danes zabeležila izreden padec Trboveljska, ki je v Zagrebu padla od 271 na 250.

Ljubljana. 8% Bier. pos. 92.25 hl. 7% Bier. pos. 82.25 hl. Celjska pos. 150 d. Ljublj. kred. 120 d. Prastediona 950 d. Kred. zavod 160—170. Vevče 120 d. Stavbna 40 d. Ruše 220 d.

Zagreb. 4% inv. pos. 87—88, agrari 50.50—51.50, vojna škoda ar. 418—418.50 (418.50, 418), kasa 419d., 6. 418.50—419 (419), 7. 419 bl., 8. 418.50—419 (419), 12. 419 do 420, 8% Bier. pos. ar. 90.50—91.50 (90.50), kasa 90.25—91.25 (90.25), 7% Bier. pos. 81.50—81.75, 7% pos. Drž. hip. b. 83.75—85. 6% begl. obv. 65.25—65.75, Srečke Rdeč. križa 45 bl.

Bančne delnice: Ravna gora 75 bl., Hrvatska 50—60, Katolička 33—35, Poljo 52 do 54, Kreditha 119—124, Union 170—174 (170), Jugo 72—73 (73), Lj. kred. 120 d., Medjannarodna 67 d., Obrtna 36 d., Prastediona 950 do 955 (955), Elno 110 d., Srbska 189—190, Zemaljska 140—142 (140).

Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d., Guttman 130—133 (132), Slavski 25—30 (25), Danica 65—70, Drava 235—236, Sečurana Osjek 290bl., Osl. ljev. 215 d., Brod. vag. 65—80, Union 70 d., Vevče 121 d., Isis 50 d., Ražusca 300—340, Oceanika 190 d., Jad. plov. 220—230 (230), Trboveljska 216—248 (250).

Belgrad: Narodna banka, 7.740 bl., 7% inv. pos. 87.50—88.25 (20.000), agrari 50.50 do 51.25, vojna škoda 418—419 (200), 7.419 do 419.50 (200), begl. obv. 65.75 (20.000), 7% Bier. pos. 81.75 (500 dol.), 7% pos. Drž. hip. banke 83.25—84.50.

Spomladanska dirka na Teznu pri Mariboru

Maribor, 24. maja.

Kasaško društvo v Mariboru je priredilo za binkošne praznike velike konjske dirke na tezenskem dirkališču. Udeležba je bila zelo velika.

V naslednjem izidi posameznih dirk:

I. Dirka Karl Tachnerja. Heat-vožnja 2 do 3 za 4—12 letne konje vseh krajev. Nagrade Din 2500.—, 1250.—, 750.—, 500.—. Dolžina proge 1600 m. 1. Jon (Franc Reibenschuh) 1.28; 2. Denes (Fric Skoberne) 1.37.5; 3. Saladin (Franc Filipič) 1.42.6.

II. Dirka Rudolfi Warren-Lippita: Za 3 do 12 letne jugoslovanske konje. Nagrade Din 1500.—, 750.—, 450.— in 300.— Din. Proga 2100 m. 1. Danka (kobilarna Turnišče) 1.39; 2. Uskica (Franc Kardinar) 1.45; 3. Kumica (Anton pl. Mihalovič) 1.41.

III. Dirka Karl Pachnerja drugi heat: 1. Saladin 1.34.7; 2. Jon 1.29.7; 3. Salome 1.40.

IV. Jugoslovanski kasaški derby: Za 4 letne v kraljevini Jugoslaviji leta 1927 rojene in odgojene konje, kateri še niso zmagali v inozemstvu. Proga 3.200 m. Nagrade 10.000.—, 3500.—, 2000.—, 1500.— in 1000.— Din. 1. Saperlot (Franc Filipič) 1.36.5; 2. Borica (V. Razlag) 1.42; 3. Bacci (kobilarna Turnišče) 1.42.2.

V. Dirka Ljutomer: Za 2 do 12 letne konje kmečke reje. Proga 2000 m. Nagrade 1250.—, 625.—, 375.— in 250.— Din. 1. Finiš (Franc Herič) 1.39.7; 2. Koheta (Ivan Brunderl) 1.37; 3. Tulpa (L. Kardinar) 1.40.5.

VI. Dirka Karl Pachnerja, tretji heat: 1. Jon 1.32; 2. Salome 1.42.5; 3. Egga II. 1.42; Končni rezultati: 1. Jon, 2. Saladin, 3. Salome.

VII. Spominska dirka dr. Alfreda Rossmanna: Za triletno in starejše jugoslovanske konje. Proga 2800 m. Dvoprežna amaterska vožnja. Nagrade Din 2000.—, 1000.—, 600.—, 400.—. 1. Borica—Finiš 1.45.5; 2. La Fliche—Danka 1.47.3; 3. Denes—Julija 1.53.2.

Teniški turnir za prvenstvo Dravske Banovine

Maribor, 24. maja.

Na teniških igriščih I. S. S. K. Maribora se je vršil v soboto, nedeljo in ponedeljek teniški turnir za nacionalno prvenstvo Dravske banovine. Tekmovali so najboljši igralci Zagreba, Ljubljane, Celja, Ptuj in Maribora.

Končni rezultati so naslednji:

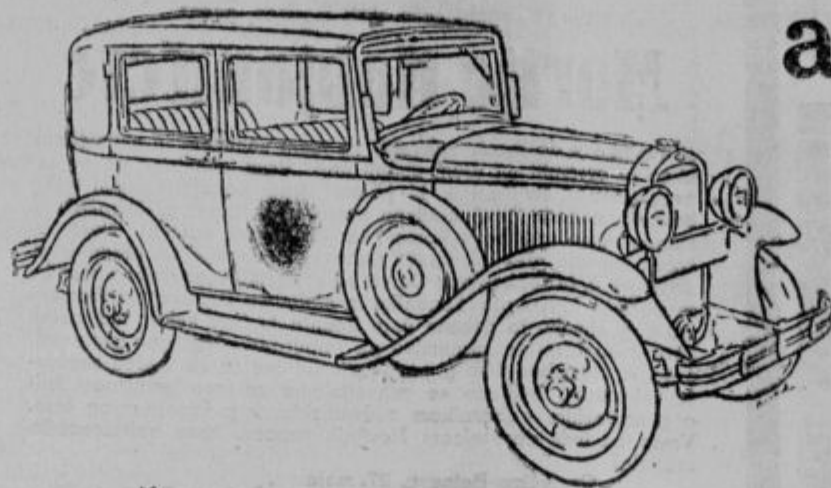
Gospodje posamezno: Kukuljevič (Zgb) : Novak (Lj) 6:1, 6:2; Hitzl : Freudenreich (Zgb) 6:0, 6:1; Leyrer : dr. Kmet (Lj) 6:0, 6:1; Gospodje v dvojci: Kukuljevič—Hagenauer (Zgb) : Loos—Babič 6:1, 6:3; Bombeles—Pongratz (Ptuj) : Koželj—Zajo (Lj) 6:3, 4:6, 6:1; Bergant—Antolkovič : Novak—dr. Kmet (Lj) 6:0, 6:3.

Dame posamezno: Schweighart I. (Zgb) : Scherbaum (M) 6:1, 6:2; Lirzer (M) : Pongratz (Ptuj) 8:6, 6:3; Dacar (Lj) : Zorko 6:1, 6:0; Hribar (M) : Schweighart W. (Zgb) 6:1, 5:7, 6:3; Schweighart : Holzinger 6:2, 6:1; Lirzer : Dacar 6:4, 4:6, 6:2.

Mešani pari: Hagenauer—Lirzer : dr. Kmet—Dacar 6:2, 11:9; Bombeles—Pongratz : Bergant—Ravnik 8:6, 0:6, 4:6.

Juniorji: Sivic (Lj) : Badl (M) 6:0, 6:2; Sivic : Skapin (M) 6:1, 6:1; Pušenjak : Sevnik 6:2, 6:2.

Evropsko delo in ameriško izkustvo sta ustvarili Opelov avto in tovorni voz Blitz

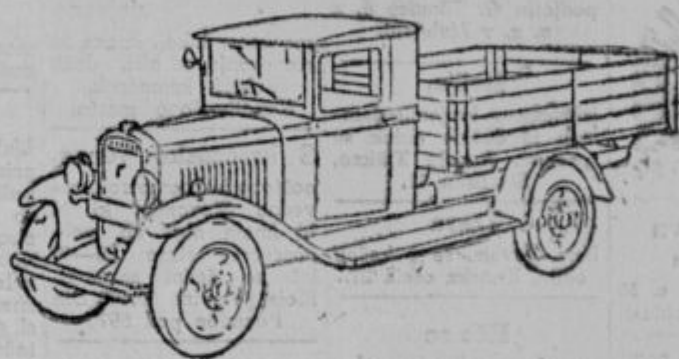

Šestcilindrski voz z verno znanostjo razkošnih velikih avtov, izdelan z združenimi močmi velike evropske tvornice in največje ameriške avtomobilske organizacije. Voz, ki se v nem združuje ameriška tehnična popolnost z evropskimi pojmi udobstva in varčnosti. Obenem pa voz, ki stane manj od marsikajerega 4-cilindrskega avtomobila.

Evo, tak je novi Opel — delo velike nemške Opelove tovarne, ki ji je stala ob strani z vsemi svojimi sredstvi družba General Motors.

Isto vzajemno sodelovanje je ustvarilo novi močni in ekonomični tovorni avto Blitz. Oglejte si in preizkusite te nove avtomobile in tovorne vozove še danes. Naš zastopnik jih ima polna skladišča.

Opelov Standardni Sedan. Dovolj prostora za 4 osebe. Izredno udobna in smotrna oprema. Izjemno velika elastičnost vzmeti. Nenavadno preprosto obvladanje voza. Vse hitrosti, ki si jih želite. Avto, ki je v vsem kakor velik voz in se po vnanosti ne razlikuje od razkošnih avtomobilov. Drugi modeli: Cabriolet, Sport-conpe in luksuzni Sedan.

In tu, evo vam tovorni avto Blitz za srednje in težke tovore

Peceni tovorni voz z visoko rentabilnostjo in ekonomičnostjo. Zgrajen je tako, da obvaruje tovor pred nenadnimi sunki in da prenese tudi dolge napore. Ta močni tovorni avto vam bo služil s prevažanjem tovorov več tisoč kilometrov. Ker ima nizko in prostorno šasijo, si lahko uredite na njej natanko tisto karoserijo, ki najbolje ustreza vašim poslovnim zahtevam.

NEKAJ OPELOVIH VRLIN

1. — Avto najnižje cene, pri tem pa dovolj velik in prostoren za 4 osebe. Znanost velikega razkošnega avtomobila. Dobre vzmeti, velika udobnost, odpornost na vožnji.
2. — Jakost šestcilindrskega voza. Hitrost šestcilindrskega voza. Neslišen tek šestcilindrskega voza.
3. — Malna poraba bencina, kar lamči ekonomično vožnjo. Dolgo življenje voza zaradi šestcilindrskega motorja.
4. — Ameriška tehnična popolnost in evropska ekonomičnost in odpornost na vožnji.
5. — V vseh oziirih preizkušen voz, za kar prevzame popolno odgovornost General Motors.

OPELOVI AVTOMOBILI IN TOVORNI VOZovi BLITZ

Zastopnik v Ljubljani: **OSKAR SCHMITT, TAVČARJEVA 7**

Zastopnik v Mariboru: **Ing. FERD. FRIEDAU, ALEKSANDROVA CESTA 19**

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

Madden se je obrnil v stran. Njegova zadrega je jasno dokazovala, da ima Bob prav. »Si bom že sam pomagal. Opravi se sem že v hujših položajih. Hvala lepa za vaš dobri namen — toda ne ubijajte se več s temi rečmi! Torej ob osmih — zanašam se na to. Sedaj pa mi oprostite — rad bi malce počival, da zberem moči. Kajti drevi bo najbrž precej razburljivo.«

Bob je presenečen in zmeden strmel za njim. Ali je šel predaleč in milijonarju preveč povedal? In kaj je z Evelino Maddenovo? Je li res v Los Angelesu? Verjetno je in njen oče se je zdel sama odkritosrčnost, ko je govoril o njej. Bob je bil od razglabljanja težkih vprašanj ves utrujen in zbit, zato je sledil Maddenovemu zgledu ter prespal ves popoldan. Ko je vstal, je solnce zahajalo. V kopalnici je čofotal Gambler? Kaj počenja na Maddenovi farmi?

Na verandi je Bob z Ah Kimom šepetaje naglo spregovoril nekaj besed ter mu povedal novico o Evelini Maddenovi.

Thorn in profesor sta se vrnila, je dejal detektiv. »Zopet sta prevozila isto razdaljo, ko zadnjič — nad šestdeset kilometrov. In drobci rdeče ilovice so na avtu.«

Pri mizi je bila profesorja Gamblerja sama ljubeznivost. »Ne, gospod Eden, vsi smo veseli, da vas zopet vidimo med seboj! Ste dobro opravili?«

Hvala! se je smehljaj Bob. In kako gre vam?

Profesor ga je naglo pogledal. No — V svoje zadoščenje smem trditi, da je bil današnji dan zelo uspešen. Našel sem podgano, ki sem jo iskal.

»Kar je vam v veselje, manj prijetno pa podgani! je rekel Bob. Ostali obed je minil med molkom.

Po obedu si je Madden prižgal cigaro in sedel na svoj stol ob kamini. Gambler je vzel časopis in sedel bliže svetilke. Bob je, kadeč cigareto, hodil po sobi. Tudi Thorn je vzel v roke čtivo. Velika stenska ura je udarila sedem in skoraj neznosen molk je napolnil sobo.

Bob je stopil k radiju. »Nikdar nisem prav razumel, kakšen smisel imajo takele reči, dokler nisem prišel semkaj,« je dejal Maddenu. »Sedaj uvidevam, da človek lahko doživi kedaj tudi uro, ko ga more navdušiti celo branje o navadah deževne gliste.«

Odprl je zvočnik. Ah Kim je vstopil in pospravljaj po mizi. Ostri glas napovedovalca iz Los Angelesa je odmeval hreščal med stenami: »Prihodnja točka programa: Gospodična Norma Fitzgerald iz bo razveselila s petjem nekaterih pesmi.«

Madden se je zganil, da mu je pepel padel od cigare, Thorn in Gambler sta z zanimanjem pogledala.

»Dobro večer, gospoda!« je zazvenel glas ženske, s katero je Bob večeraj govoril. »Zopet sem tukaj! Najprvo se zahvaljujem svojim številnim znancem za ljubezniva pisma, ki sem jih prejel! Nisem še imela časa, da bi bila vsa prebrala. Toda rada bi sporočila Sadiji French, če morda slučajno posluša, da jo skoraj obiščem v Santa Maniu. Drugo pismo, ki me je zelo osrečilo, mi je pisal moj stari prijatelj Jerry Delaney.«

Bobu je zastalo srce. Madden se je sklonil naprej. Thorn je odprl usta in profesor je mežiknil z očmi. Ah Kim je tiho pospravljaj mizo.

»Bila sem v skrbeh za Jerryja,« je nadaljevala Norma Fitzgerald, »sedaj pa sem izvedela v svoje veliko veselje, da je čil in zdrav. Upam, da ga bom kmalu videla. Sedaj pa k programu! Kajti v pol ure moram biti v gledališču. Upam, gospoda, da nas o priliki počastite s svojim obiskom! Imamo izvrstne moči in ...«

Zaprte je enkrat ... ropal jo škottlo je klet

Madden. »V teh programih radija je devet desetih naznanil. Človeku kar slabo prihaja!«

Bob je ustregel in se skrivaj spogledal z Ah Kimom. Slušala sta glas, ki je priletel k njima čez gole rjave gore in pusto puščavo — glas, ki jima je oznanil, da je Jerry Delaney čil in zdrav. Vse duhovite teorije so se jima sesule: Mož, ki ga je usmrtil Madden, ni bil Delaney. Čigav je bil tisti klic na pomoč, ki je oni usodni večer zadonel po farmi vprico Tonyja, Kitajčeve papige?

20.

Ah Kim je nesel iz sobe težak podnos, poln pladenj. Madden se je z zaprtimi očmi udobno naslonil na stol ter puhaj v strop debele oblake dima. Profesor in Thorn sta vsak na eni strani svetilke zopet čitala. Ganljiva slika domačega pokoja. Bobu pa je v zatajevanem razburjenju srce divje utripalo. Naglo je smuknil skozi vrata. V kuhinji je dobil Ah Kima, ko je pomival krožnike.

»Charlie!«

Kitajec si je urno obrisal roki. Prosim vdano, nikar ne hodite noter!« Odšel je v senco za skednjem. »Kaj pa je to?«

»Saj ste slisali? Bili smo na napačni sledi! Jerry Delaney še živi in je zdrav.«

Zelo zanimivo! Neomajna Azijska mirnost ga je osupnila.

»Zanimivo? Toda človek, iz kakšnega lesa pa ste? Naša teorija se je razblinila v dim. Vi pa —« Tako se teorijam vedno dogaja! Ni prva, ki se mi je zdobila pred očmi.

»Pa kaj naj storiva?«

»Bisere izročiva. Prenagljeno ste obljubili, sedaj se morava po tem ravnati.«

»In oditi, ne da bi izvedela, kaj se je tukaj zgodilo? — Kajpada se morda ni prav nič zgodilo. Morda sva spočetka tavalja v zmoti ...«

Usoda Kamovih sinov

Črui in beli delavci v Južni Afriki

Le malokdaj prodre kaj o razmerah, v katerih živi črno pleme v kolonialnih deželah, v širšo evropsko javnost. Zato bo gotovo zanimalo, kar je napisal o tem P. Skawran glede Južne Afrike.

Črna služničad.

Večinoma vsi »caffirboys« in »caffir-girls« po mestih pripadajo poseleškemu stanu. Črna delavna moč je tako poceni, da si more vsaka najskromnejša bela družina držati vsaj po enega »piccanina« — malega črnca. Skromne meščanske družine, n. pr. vladni pisarji, učitelji itd., imajo po 2, premožnejše po 3 in več »boys« oziroma »girls«. Tako nastaja med črnici nekako kastovstvo, podobno kakor v Indiji. Tu so vrtnarski, kuharski, hišni boys in girls za pranje, otroke itd. In kuharski boy se za nobeno ceno ne bi dotaknil vrtnarskega dela, pa naj je tudi že dolgo brez dela, vrtnarski boy se bo pa tudi komaj odločil, da bi kuhal za svojega »baasa« — šefa, dasi se mu ponuja večji zaslužek. Ob teh razmerah služničad z delom ni ravno preobložena.

Ko nastopa 14letni črnc — večkrat je še mlajši — svojo prvo službo v hiši kaknega belega gospodarja, običajno dotle se ni bil videl evropske hiše. Njegova začetna plača znaša približno 250 Din mesečno in vso oskrbo. Od »baasa« dobi običajno tudi staro obleko. Ko se je po 1—2 letih nekoliko izvežbal v opraviilu, ki si ga je izbral — vrtnarstvu, kuharstvu itd. — za boya. Kot vrtnarski boy zasluži po 400 do 900 Din mesečno, kot hišni boy po 500 do 700 dinarjev, kot kuharski boy pa nekaj več — toda vse brez hrane in stanovanja. V manjših mestih

in na farmah so plače manjše. Plače črnkih služkinj so splošno še nekoliko nižje nego moške. Seveda je pri tem res, da prihajajo črnici iz tako primitivnih razmer, da se ne dajo primerjati niti z najrevnejšim delavcem v Evropi. Navajeni so spati na golih tleh, zaviti v odejo. Ne pozna ne noža ne vilic in se tega orodja navadno tudi kasneje ne poslužuje rad. Brezposelnost se med črnici ne čuti tako usodno, ker jih veže močna zavest solidarnosti in v stiski drug drugemu pomagajo.

Veliko črncev je nastavljenih po uradih in trgovinah kot sluge in seli. Njihov gospodarski položaj je podoben onemu hišnih uslužbencev.

Črni rudarji.

Zelo drugačna je usoda črnih delavcev v rudnikih, ki jih je zelo veliko. Od južnoafriških domačinov pa so le redki, ki bi si s težkim rudarskim delom služili svoj kruh. Črni rudarski delavci se rekrutirajo iz Portugalske Vzhodne Afrike, Bečuanske dežele in deloma celo iz osrednje Afrike. Vdinjajo se za 1½ leto, bodisi, da jih je enostavno poslal plemenski poglavar ali pa da si zaslužijo kupnino za ženo. Črni rudarji živijo v skupnih taborih, njih plača znaša s hrano in »stanovanjem« samo 800 dinarjev mesečno.

Črni poljski delavci.

Na deželi so razmere bistveno drugačne — podobne razmeram poljskih delavcev v Evropi, ako vpoštevamo neprimerno nižje potrebe črnkega delavca. Saj v afriški vročini in tamkajšnjem zdravem podnebnju ne potrebuje ne obleke, ne trdno zidane hiše; material za kočico, ki si jo

zgradi in jo okraši z veliko ljubeznijo, dobi v gozdu in na polju brezplačno. Tako vsaj opravičujejo nizke plače beli delodajalci.

Črni kapitalist in veleposestnik.

Vprašanje zase je položaj domačinov v rezervatih: v Fingu, Pondu, Basotu, Sulu — Transkei-ju in Ciskei-ju itd. Tu je značilno predvsem pomanjkanje zemlje. Ta ozemlja so znatno gosteje naseljena nego Unija in tudi prirastek na prebivalstvu je večji. Za izboljšanje položaja teh črncev bi bilo treba predvsem dodeliti nove zemlje, ker zakon iz l. 1913. prepoveduje, da bi si mogel kak črnc v mejah Unije kupiti zemljo. Razen tega bi bilo treba med črnici širiti kmetijsko znanje, da bi se zemlja bolj izkoriščala. Na splošno trdi P. Skawran, da položaj črncev ni slab — vsaj v primeri z razmerami, v katerih so živeli tisočletja sami sebi prepuščeni.

In beli delavci?

Predvsem to: položaj belega in črnega delavca se sploh ne dasta primerjati. Vse težko, nekvificirano delo velja kot »caffirsko delo« in se ga bel človek sploh ne dotakne. Beli delavec je kvalificiran delavec, rokodelc in paznik. Vsi ti poklici so izredno visoko plačani — predvsem že iz načela, da se mora socialna razdalja med črnim in belim delavcem ohraniti. Spreten bel delavec zasluži kot rudniški paznik, rokodelc, sprevodnik itd. do 122.000 dinarjev letno. Za bele delavce je uveden tudi redni letni dopust, večinoma plačan. Inteligenčni poklici niso skoraj nič boljše plačani in zasluži izreden vseučiliški profesor približno toliko kakor bel delavec (sprevodnik, paznik itd.).

Ukradena cerkvena posoda

V noči 30. septembra na 1. oktobra lanskega leta je bilo pokradenih več kelihov in drugih cerkvenih predmetov v frančiškanski cerkvi v Novem mestu. To je cerkev po srečnem naključju in vestnem iskanju novomeškega orožništva dobila v nedeljo 17. maja nazaj.

Slovenjgradec

Oesil se je na binkoštno soboto zjutraj v duševni zmedenosti posestnik in delavec v Pergerjevi tovarni v Mislinju Peter Š. iz Male Mislinje.

Koča na Urški gori je bila za Binkošti odprta. Že v prvih dneh se je nabralo na gori mnogo izletnikov, tako da je bil Turistovski dom zaseden. V soboto so prišli gostenci dijaškega semenišča iz Maribora pod vodstvom g. Pušenjaka, kateri je imel za binkošti na gori sv. mašo. V nedeljo je prišlo na goro toliko ljudi, da jih je bilo v domu okrog 140 ljudi in dom zaseden. Tudi cerkvena hiša je bila polna turistov.

Čez 50 navdušenih kolesarjev se je na binkoštni praznik udeležilo kolesarskega izleta v Marenberg, katerega je organiziralo prosvetno okrožje v Slovenjgradu. V Marenbergu pa je bilo nekaj pozdravov. Iz Maribora nas je prišel pozdravit prof. dr. Jeraj. Domači dekan g. Mesnar pa je razložil zgodovino in zanimivosti trga. Bilo je prav prijetno.

Požari

Novo mesto, 26. maja.

Na Binkoštni ponedeljek, malo pred polnočjo je bilo s sireno dano znamenje, da v bližini mesta gori. Gorelo je v kandijskem predmestju v bližini kolodvora. Ogenj je nastal na podstrešju hiše g. Pogačarja Jakoba, železniškega premikača, in uničil celo streho, vključno temu, da je bila krita z opeko, ker je po vsem videzu začelo goreti na notranji strani strehe. Kako je ogenj nastal, se ni moglo točno ugotoviti, najbrže pa so bila vratca na dimniku premalo zaprta ali pa celo odprta. Skozi nje je padla iskra na kake gorljive predmete, ki so položoma tleli čez dan. Ogenj se je razvil šele ponoči.

Gospodar sam je povedal, da je prišel ob pol 11. zvečer domov in ni opazil nič sumljivega ter šel spat. Kmalu pa ga je zbudilo nekakšno čudno prasketanje. Vstal je in šel pogledat, kaj je. Opazil je, da mu gori streha nad glavo. Urno je zbudil družino ter pričel klicati na pomoč. Sosedje in potem gasilci so znosili iz sob vse pohištvo in drugo opravo tako, da je ostalo vse nepokvarjeno.

Na pomoč so prihiteli gasilci iz Novega mesta in Šmihela, ki so gorečo streho pogasili.

Slovenjgradec, maja 1931.

Na binkoštno soboto okrog dveh popoldne so se vnele saje v dimniku posestnika Franca Kotnika v Starem trgu št. 27. Le srečnemu slučaju ter izredni hitrosti, požrtvovalnosti in duhaprisotnosti sosedov se je zahvaliti, da ni postala hiša in gospodarsko poslopje žrtev plamenov. Gospodinja je zakurila v štedilnik, da bi zagrela vodo za ribanje. Nato pa je šla v večjo sobo ribat. Kmalu nato pa so se v stranskem dimniku vnele saje. Gospo-

dinja je slišala zunaj nekaj bobneti in mislila, da je aeroplan. Pravočasno so opazili nesrečo bližnji sosed, Dimnik se je prevrgel in padel po strehi na tla, nakar se je vnela z deskami krita streha, ki je začela že močno goreti. To je hitro zapazil najbližji sosed Krebs, ki je pravkar prišel z dela domov ter začel na vse grlo klicati sosedo na pomoč. Takoj na to so prihiteli bližnji, potem pa še oddaljenejši sosed, ki so naglo postavili po strehi lestve in donasili vodo na streho in podstrešje. Tako se jim je posrečilo pogasiti ogenj, ki je že uničil okrog dva kvadratna metra strehe in so goreči kosi strehe že padali na podstrešje in v vežo. Dostop v hišo je bil že nemogoč razven skozi okna. Pri tem ne smemo pozabiti omeniti pogumnost žensk, ki so, dokler še ni bilo dosti moških blizu, same šle na že močno gorečo streho, si donasile vodo, pa brž polivale. Na pomoč je tudi prišla požarna bramba iz Slovenjgrada s svojo motorko, kateri pa že ni bilo treba več stopiti v akcijo, ker so dotlej pogasili sosedje. Tudi požarna bramba iz Staroga trga je hitela na kraj nesreče. Pa se je, ko je videla, da je nevarnost odstranjena, vrnila. Zanimivo je to, da je ravno pred mesecem dni pogorelo tudi poslopje bratu tega Kotnika, Alojzija Kotnika v Gradišču, tudi radi saj. Tih številnih požarov radi saj so krivi večinoma slabo zgrajeni dimniki, katerih je v tukajšnjem okolišu še veliko. Škoda povzročena po tem požaru je krita z zavarovalnino.

ZA PRAZNIK PRESV. REŠNJEGA TELESA IN OSMINO

priporoča Jugoslovanska knjižarna cerkvenim zborom:

Ekel s. M. A. Pridite, molimo! 12 blagoslovnih in S. J. pesmi za mešani zbor. Partitura Din 24.—, glasovi po Din 5.—.

Hribar p. Angelik. Obhajilne pesmi za mešani zbor. Part. Din 20.—, glasovi po Din 6.—.

Kimovec dr. Fr. Oče naš. 12 obhajilnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 20.—, glasovi po Din 6.—.

— Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu, za mešani zbor. Part. Din 24.—, glasovi po Din 8.—. Obsega več himen, ki se pojo pri procesiji na praznik presv. R. T.

— V zakramentu vse sladkosti. Part. 20 Din, glasovi po Din 6.—.

— Odgovori pri procesiji sv. R. T. po 1 Din. Pogačnik Iv. Slava presvetemu Srcu. 10 pesmi za mešani zbor. Part. Din 12.—, glasovi po Din 4.—.

Premir Stanko. Cerkevni moški zbori, 40 Din. — Slava presv. Evharistiji. 75 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 60.—, glasovi po Din 12.—.

Sattner p. H. Slavospevi presv. S. J., za mešani zbor. Part. Din 25.—, glasovi po Din 5.—.

— Ognjišče ljubezni. Osem napevov na čast presv. S. J. za mešani zbor. Partitura Din 30.—, glasovi po Din 5.—.

— in E. Hochreiter. Osem himen za praznik presv. R. T. za mešani zbor. Din 20.—.

Pridobivajte novih naročnikov!

Vaje v obrambi proti plinom v Varšavi. Tudi Poljaki so očitno spoznali, da bo plin najnevarnejša zadeva bodoče vojne. Da bi se pripravili za vse slučaje, prirejajo javne vaje, da se prebivalstvo nazorno pouči o reševanju.

Zakaj je drevje zeleno?

Zakaj imajo drevesa zelena listje? Vsak misleč prijatelj narave si je že najbrž zastavil to vprašanje. Tako radi gremo mimo tolikih, nam že skoro samo ob sebi umevnih skrivnosti — in ravno v vsakdanjosti nas obdaja tako pogosto nesluteno, nedoumljivo, nerazumljivo, da z lahkoto preidemo vprašanje po vzroku listnega barvila, ne da bi si dali radi tega vzeti čar, ki ga izvajajo zelen narave na našo dušo. Zakaj ne preučimo raje rdeča, rumena ali rjava barva? Kar pogledamo v krasnih barvah se prelivačjo gozdove v jesenskem času in spoznali bomo, da zna narava tudi druge barve ustvarjati.

Nemški znanstvenik E. Stahl nam je dal kratak, toda duhovit odgovor na naše vprašanje: Drevesa imajo zelena listje, ker je nebo plavo. Ta stavek trdi namreč, da so med svetlobo in listnim barvilom določeni odnosi. Kak po rogličev bo seveda takoj vprašal, čemu je nebo plavo. Citatelj bo vedel, da zračni delci iz vseh vrst barv sestojajo solnčne svetlobe v glavnem rdeče in rumene žarke vpijajo ter modre in zelene odbijajo — od tod modrina neba!

Toda vrnimo se k zelenilu rastlin! Vsak organizem nekako zahteva svetlobo, in nobena rastlina ne bi mogla dalj časa živeti brez svetlobe. Asimilacija, to se pravi rast rastlinske substance preneha, če ni lakota rastline po svetlobi utešena. Botaniki so ugotovili, da rdeča in rumena svetloba na rastlino izredno kemično deluje. To sta pa ravno barvi, ki delujeta dopolnilno k oni listnega zelenila. Če preobrnemo to dejstvo, lahko rečemo tudi, da se rastlina radi tega zeleno barva, ker potem nanje bolj močno vplivajo rdeči in rumeni žarki. Rastlina pač ne more spremeniti solnčne svetlobe, zato se ji mora prilagoditi; in to najbolje napravi z zeleno barvo svojega listja.

Vseeno pa tudi modrih žarkov ne pusti vnevar: zato primeša k svoji paleti tudi nekoliko rumene barve. Rumeno barvilo so nazvali kemični hanthophyll. Rastlina pusti zlasti jeseni zažareti listje v rumeni barvi z vsemi njenimi barvnimi niansami, potem ko je spravila življenjsko nujno potrebno zeleno barvilo (chlorophyll) za nadaljnjo predelavo v prihodnjem letu v koreninah.

S tem postane razumljiva cela vrsta barvnih stopenj v rastlinskem svetu. Bukev je navadno bolj sočno zelena pobarvana kakor hrast, in sicer, ker ima več rumenega barvila, radi česar je njeno zelenilo svetlejšje, pa tudi radi tega, ker je manj potrebna svetlobe kakor hrast, to se pravi, da se ji ni treba tako zelo varovati modrih solnčnih žarkov. Podobna je stvar pri svetlozeleno lesketajoči smreki in temni jelki.

Zelenilo odvdi torej od potrebe rastline po svetlobi in od razmerja, kako sta pomešani zelena in rumena barva v listu.

Finančni mogočnjaki sveta, ravnatelji 24 državnih bank, so zbrani v Baselu na obnem zboru banke za mednarodna odplačila. Nemška vojna odškodnina se pri tej banki razdeljuje raznim prizadetim državam. Po obnem zboru je bil banket, po katerem so se gospodje dali fotografirati.